

Nijmegen

Sport- en beweegnota 2022

Een Nijmeegs hert veur sport en bewegen!

Een leven lang met plezier sporten en bewegen voor iedere inwoner van Nijmegen

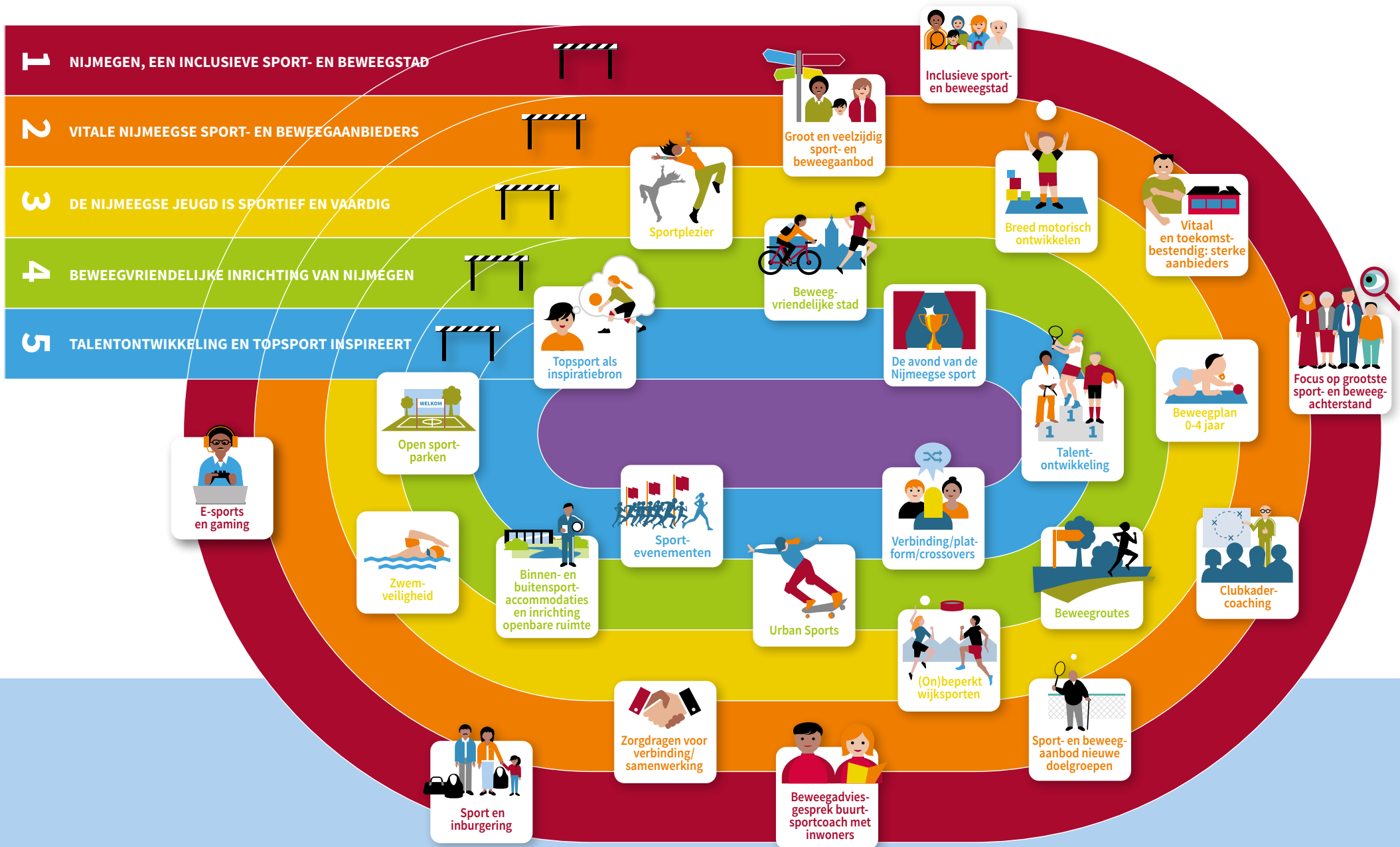
Colofon

OPMAAK/GRAPHICS
Wunderbar Visuele Communicatie

UITGAVE
Gemeente Nijmegen

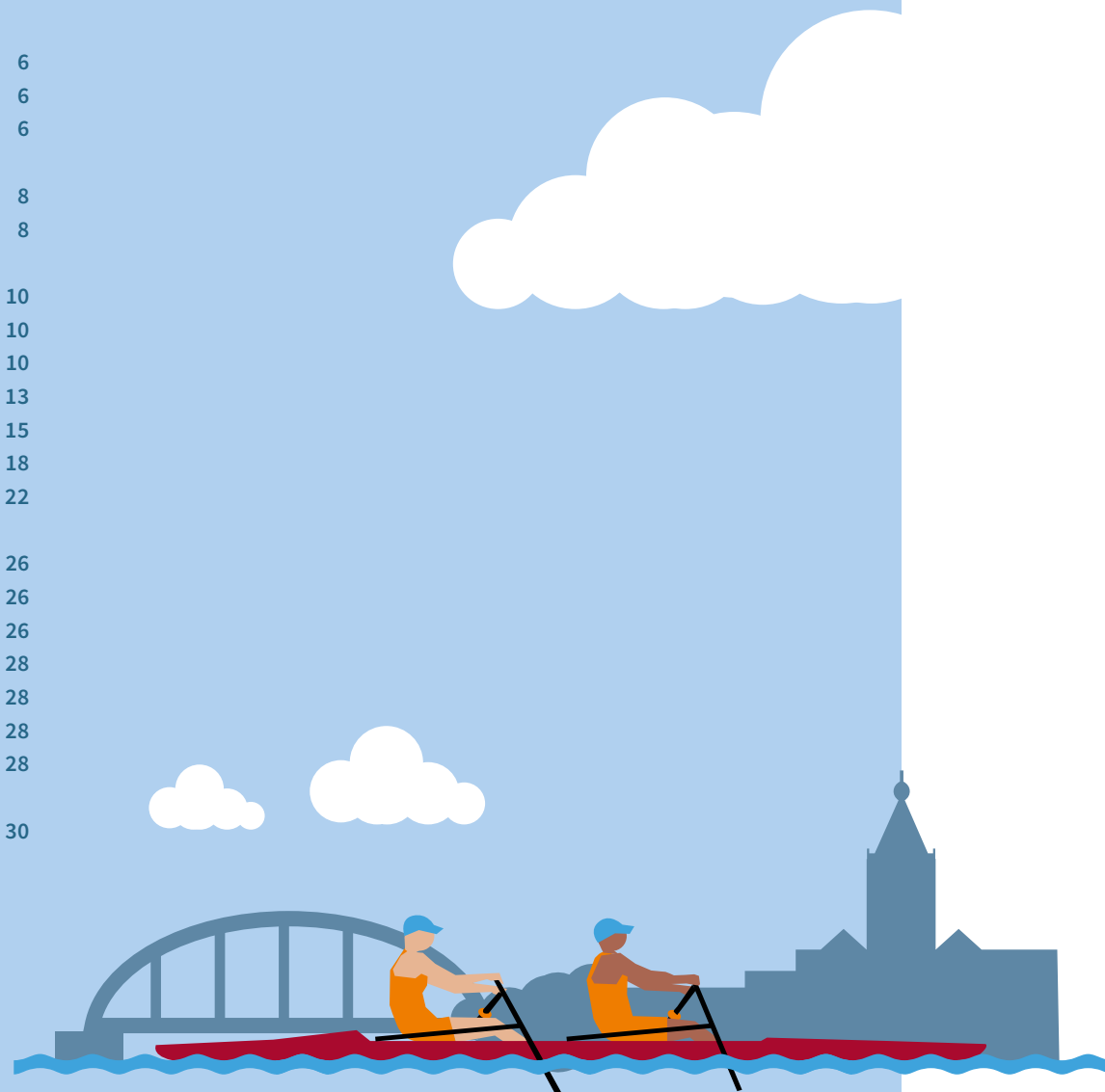
MEER INFORMATIE
Kijk op www.gemeentenijmegen.nl

Inhoud

1. Nijmegen sport- en beweegstad	6
1.1 Sport- en beweegvisie Nijmegen	6
1.2 Vanuit een collectieve aanpak: we doen het samen!	6
2. Uitdagingen, trends en ontwikkelingen	8
2.1 Sport- en beweeglandschap maakt een verandering door	8
3. Ambities en focus sport- en bewegen	10
3.1 Uitgangspunten Nijmeegse ambities	10
3.2 Ambitie 1: Nijmegen, een inclusieve sport- en beweegstad	10
3.3 Ambitie 2: Vitale Nijmeegse sport- en beweegaanbieders	13
3.4 Ambitie 3: De Nijmeegse jeugd is sportief en vaardig	15
3.5 Ambitie 4: Beweegvriendelijke inrichting van Nijmegen	18
3.6 Ambitie 5: Talentontwikkeling en topsport inspireert	22
4. Strategiebepaling	26
4.1 Samenwerkingskracht	26
4.2 Basis, wijk- en overstijgend pakket	26
4.3 Sport- en beweeginterventies	28
4.4 Uitvoeringsagenda	28
4.5 Monitoring en evaluatie	28
4.6 Indicatoren en cijfers die we volgen	28
5. Financieel kader	30
6. Bijlage	
6.1 Terugblik Beleidsplan Sport en Bewegen 2017-2020. De tweede helft.	

Samenvatting

Een leven lang met plezier sporten en bewegen voor iedere inwoner van Nijmegen, dat is het motto. Nijmegen is een sport- en beweegstad die wordt gedragen door een bloeiende verenigingscultuur, een gevarieerd (commercieel) sport- en beweegaanbod en die tegelijkertijd is voorzien van een prachtige sport- en beweeginfrastructuur. Sport en bewegen vervult een unieke (maatschappelijke) rol die we blijvend moeten stimuleren en ondersteunen. Dit doen we vanuit de gemeente niet alleen, maar samen met onze partners. Vanuit een collectieve aanpak waarbij sporten en bewegen hoog in het vaandel staat.

Een veranderend sport- en beweeglandschap

We constateren dat de sport- en beweegsector al enige tijd in beweging is. De gevolgen van de coronacrisis heeft die beweging op enkele onderdelen versneld. Zo zien we dat sport en bewegen steeds belangrijker wordt (als middel) binnen onze samenleving in het kader van een positieve gezondheid. Laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten bieden de mogelijkheid om actief deel te nemen aan de samenleving. Maar we constateren ook dat nog niet iedereen mee kan doen, waardoor er bepaalde groepen zijn die helaas, tot op heden, een sport- en beweegachterstand ervaren. Ook de jongste jeugd is steeds minder beweegvaardig en bewegen

veelal eenzijdig. Diverse oorzaken, waaronder digitalisering, spelen hierin een rol. Daarnaast zien we veranderd sport- en beweeggedrag wat nadrukkelijk vraagt om multifunctionele sportaccommodaties en een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte. Tot slot constateren we een toenemende behoefte en ontwikkeling op het gebied van urban sports. Om aansluiting te (blijven) vinden bij deze ontwikkelingen continueren we de ingezette koers en scherpen we deze tegelijkertijd, daar waar nodig, aan.

Ambities op het gebied van sporten en bewegen

Met de hardware, software en orgware als uitgangspunten hebben we een vijftal ambities geformuleerd die aansluiting vinden bij de doelenboom Sport. We blijven gaan voor een inclusieve stad met sport- en beweegmogelijkheden voor iedereen. We brengen hierbinnen een focus aan op de groepen met de grootste sport- en/of beweegachterstand. We blijven bouwen aan een positieve en open sport- en beweegcultuur. Daarnaast ambiëren we in Nijmegen een gezonde sport- en beweegsector met vitale en toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders. Dit is nodig om iedere inwoner van onze stad met plezier, veilig en zorgeloos te laten sporten en bewegen. We oriënteren ons op de professionalisering van sportverenigingen

en leggen een focus op inclusie, pedagogiek en een veilig sportklimaat. We zetten daarbij onder andere actief in op clubkadercoaching. Om ieder kind op te laten groeien in een gezonde en veilige leefomgeving met een gevarieerd sport- en beweegaanbod omarmen we in Nijmegen de visie op breed motorisch ontwikkelen. We gaan hierbij uit van verschillende manieren van bewegen, waarbij we spel en plezier koppelen aan motorisch leren. Uiteraard is voor dit alles een kwalitatief sterke sport- en beweeginfrastructuur nodig. Dit vraagt om open sportaccommodaties met een breder en intensiever (multifunctioneler) gebruik. We volgen hiervoor primair de vastgestelde beleidslijnen uit de nota buitensportaccommodatiebeleid en nota buitensportaccommodatiebeleid. Het gaat bij een beweegvriendelijke inrichting van onze stad ook specifiek om (de inrichting van) een beweegvriendelijke openbare ruimte. Die inwoners van onze stad, al dan niet onbewust, uitnodigt, motiveert en stimuleert om te sporten, bewegen spelen en ontmoeten. We hebben in de basis een focus op de breedtesport met talentontwikkeling als brug naar topsport. In het kader van talentontwikkeling omarmen we het Gelders model voor talentontwikkeling en het daarbij behorende programma Sportief Groot Worden. We pakken een faciliterende en verbindende rol om de aanwezige kennis en expertise op het gebied van talentontwik-

keling bij elkaar te brengen en als zodanig te versterken. Tot slot blijven we onze talenten en toppers eren en waarderen en gebruiken we de inspirerende kracht van (top)sport.

Hoe gaan we dit bereiken

Op basis van de uitgangspunten en de gestelde ambities bieden we iedere inwoner van onze stad de mogelijkheid om te kunnen sporten en bewegen. Samenwerking met onze partners is de sleutel tot succes. We sluiten met onze ambities aan bij lokale en stedelijke opgaves. Om meer duidelijkheid en structuur te bieden, ook in relatie tot onze gemeentelijke ondersteuning, werken we de komende jaren vanuit programma Sport met een drietal pakketten: het basispakket, het wijkpakket en het overstijgend pakket. Door daarnaast gebruik te maken van (erkende) sport- en beweeginterventies zijn we in staat om met onze inzet en ondersteuning in samenwerking met partners aansluiting te (blijven) vinden bij de (lokale) wensen en behoeften.

1 Nijmegen sport- en beweegstad

Nijmegen is een sportieve stad, zo bleek uit de Atlas voor gemeenten in 2020¹. En daar zijn we natuurlijk trots op. De afgelopen beleidsperiode bestempelen we als een succesvolle ‘tweede helft’. We kunnen na een moment van bezinning met elkaar constateren dat we mooie teamprestaties hebben geleverd. Maar we constateren ook dat we er nog niet zijn. We hebben namelijk te maken met verschillende trends, ontwikkelingen en uitdagingen. Maar we hebben ook nieuwe ambities. We blijven vooruitkijken.

1.1 Sport- en bewegvisie Nijmegen

We willen de goede lijn voortzetten en duurzaam presteren. Een volledige koerswijziging is niet nodig. Op basis van de evaluatie (terugblik Beleidsplan Sport en Bewegen 2017-2020.

De tweede helft) continueren we de succesvolle aanpak en pakken we de leerpunten anders aan. We bouwen daarmee verder op de fundamenteën die reeds zijn gelegd en zorgen met onze ambities, focus- en strategiebepaling voor de gewenste aanscherping en vernieuwing/innovatie. We willen samen met onze partners in de stad verder blijven bouwen aan Nijmegen als echte sport- en beweegstad.

Met deze sport- en beweegnota formuleren wij het lange termijn beleidskader voor sport en (sportief) bewegen in onze stad. Een leven lang met plezier sporten en bewegen voor iedere inwoner van Nijmegen. Dat is ons motto. We zijn een sport- en beweegstad die wordt gedragen door een bloeiende verenigingscultuur, een gevarieerd (commercieel) aanbod en die tegelijkertijd is voorzien van een prachtige sport- en beweeginfrastructuur. We erkennen het belang van sport en bewegen aangezien het voor eenieder, op geheel eigen wijze, belangrijk kan zijn. Het kan refereren aan winnen, competitie en verbetering. Maar het werkt ook verbindend, geeft plezier, zorgt voor ontmoeting en het levert een positieve bijdrage aan de gezondheid.

De Nijmeegse gezondheidsagenda 2021-2024² omschreef het al: gezond zijn, je gezond voelen én gezond blijven is belangrijk. Actieve sport- en beweegdeelname draagt hier aan bij en leidt bijvoorbeeld tot een betere conditie, meer spierkracht en een gezonde leefstijl. Tegelijkertijd verkleint sporten en bewegen het risico op diverse gezondheidsklachten. Bewegen zorgt niet alleen voor lichamelijke fitheid, maar ook voor mentale fitheid, meer eigenwaarde, zelfvertrouwen en (sociale) vaardigheden. Kortom, de unieke (maatschappelijke) rol die sport en bewegen in onze Nijmeegse samenleving vervult moeten we blijvend stimuleren en ondersteunen. Mogelijk volgt er in de toekomst de sportwet, welke het wettelijk kader voor sport en bewegen regelt en een impuls geeft aan de beschikbaarheid en kwaliteit hiervan. Los daarvan is het voor nu van belang om de kaders en strategie te bepalen, waarbij we ons aansluiten bij en verbinden met andere thema's zoals die op het gebied van gezondheid en preventie. We zetten een aantal ambities centraal waarop we de komende jaren het accent gaan leggen. Dit doen we uiteraard niet alleen, maar samen met onze partners in de stad.

1 Atlas. (2020). Atlas Research. Atlas voor gemeenten - thema Sport.

2 Gezondheidsagenda 2021 – 2024. Samenwerken aan gezondheid.

3 Onder andere met Vastgoed, Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg, Onderwijs, Werk en Inkomen, Stadsbeheer, Economische Zaken en Stadsontwikkeling

4 Omgevingsvisie Nijmegen Stad in beweging 2020-2040.

5 Nijmeegse Kennisagenda Sport & Bewegen (2018).

6 Nijmeegs Sportakkoord. Een leven lang met plezier sporten en bewegen (2020).

7 Lokaal Preventieakkoord Nijmegen 'Wij zijn groen gezond en in beweging Nijmegen' (2019).

8 Wij zijn groen gezond en in beweging (2021).

1.2 Vanuit een collectieve aanpak: we doen het samen!

De samenwerkingspartners

De sport- en beweegsector levert een belangrijke bijdrage aan een energieke en gezonde stad. Sport en bewegen als middel speelt ook steeds meer en vaker een belangrijke rol binnen andere beleidsprogramma's van de gemeente. Samenwerking en een integrale aanpak tussen verschillende beleidsprogramma's³ en onze partners in de stad is daarmee de basis. In samenwerking met Publieke Gezondheid streven we gezondheidswinst voor specifieke doelgroepen binnen onze samenleving na. Een ander mooi voorbeeld betreft de samenwerking met Vastgoed, waarin we zorgdragen voor veilige, toegankelijke, multifunctionele en duurzame gemeentelijke sportaccommodaties. Daarnaast trekken we gezamenlijk op met Stadsontwikkeling, Stadsbeheer, Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg en Onderwijs om te blijven werken aan een omgeving die uitnodigt tot (structureel) sporten en bewegen. We sluiten hiermee onder meer aan bij de Omgevingsvisie⁴ en het speerpunt 'gezonde leefomgeving' uit de Nijmeegse gezondheidsagenda. Uiteraard blijven we ook intensief samenwerken met lokale, stedelijke en regionale partners. Het netwerk is divers en groot. Via de integrale benadering blijven we samenwerken met inwoners, (sport)professionals, vrijwilligers en maatschappelijke partners

om de inwoners van onze stad een leven lang met plezier te laten sporten en bewegen. Met de aanscherping op onze ambities en bepaling van onze focus zorgen we voor het kader waarmee we de komende jaren aan de slag gaan. Belangrijk hierbij om aan te geven is dat dit aansluiting vindt op reeds bestaande samenwerkingen, initiatieven en akkoorden als het Gelders Sportakkoord 2.0, het Nijmeegs Sportakkoord, het Lokaal Preventieakkoord Nijmegen, de gemeentelijke Beweegagenda, de Nijmeegse kennisagenda Sport en Bewegen⁵ en het netwerk van Groen gezond en in beweging. Kortom, dit beleidskader staat hiermee niet op zichzelf, maar is onderdeel van een brede beweging in Nijmegen die sporten en bewegen hoog in het vaandel heeft staan.

Nijmeegs Sportakkoord en Lokaal Preventie Akkoord Nijmegen

In navolging op het Nationaal en Gelders Sportakkoord hebben we in Nijmegen, in samenwerking met partners zoals sport- en beweegaanbieders, het onderwijs, kennisinstellingen en partijen binnen de zorg- en welzijnssector het Nijmeegs Sportakkoord⁶ opgesteld. Uiteraard zijn we als gemeente partner van dit akkoord. In het Nijmeegs Sportakkoord is een vijftal ambities geformuleerd om de komende jaren te zorgen voor een extra impuls op het gebied van sporten en bewegen. Voor de uitvoering hiervan zijn rijksmiddelen beschikbaar gesteld door

Een leven lang met plezier sporten en bewegen voor iedere inwoner van Nijmegen

middel van uitvoeringsbudgetten. En er zijn services beschikbaar gesteld voor het versterken van sportclubs. Het Nijmeegs Sportakkoord en haar doelstellingen fungeert daarmee als extra uitvoeringslijn om de Nijmeegse ambities op het gebied van sport en bewegen de gewenste impuls te geven. Hiermee dragen we bij aan de positieve gezondheid van het individu en Nijmegen als collectief. Zo leveren we met sport en bewegen als middel ook een bijdrage aan de thema's uit het Lokaal Preventieakkoord⁷ Nijmegen, waarin tal van partijen samenwerken aan het gezonder maken van Nijmegen. Dit heeft onder andere betrekking op de realisatie van een rookvrije generatie, het tegengaan van overgewicht, mentale gezondheid en een gezonde leefomgeving.

Groen gezond en in beweging

De netwerken en de samenwerkingspartners van deze akkoorden en initiatieven hebben ieder een eigen identiteit, maar kennen ook een gedeeltelijke overlap. We hebben immers voor een (groot) deel dezelfde ambities, namelijk dat – naast andere interventies – sport en bewegen (als middel) een (preventieve) bijdrage levert

aan een gezonde leefstijl. Om een structurele en collectieve impact te realiseren zijn zowel het Nijmeegs Sportakkoord als het Lokaal Preventieakkoord Nijmegen ondergebracht en aangesloten bij Groen gezond en in beweging⁸ waarin we met elkaar streven naar gezonde inwoners, in een gezonde stad. Een Nijmegen waarin we samen groene, gezonde keuzes stimuleren en actief bijdragen aan het welbevinden van alle inwoners van onze stad. Hierdoor borgen we de continuïteit rondom de uitvoering van het Nijmeegs Sportakkoord en het Lokaal Preventieakkoord Nijmegen. Deze aanpak is daarmee ook de solide basis voor (de uitbreiding van) samenwerkingen en netwerken.

2 Uitdagingen, trends en ontwikkelingen

Impact van de coronacrisis in een bewegend sport- en beweeglandschap

Met de coronacrisis werd een groot deel van de wereld en dus ook de Nijmeegse sport- en beweegsector van de ene op de andere dag stilgelegd. Iedereen werd verzocht om zoveel mogelijk thuis te blijven. Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat de sport- en beweegsector hard is geraakt. Individuele sporters, sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, organisatoren van sportevenementen en exploitanten hebben gedurende een lange periode de activiteiten (deels) moeten staken. Hoewel dit de trend van individualisering en het meer ongeorganiseerd sporten heeft versterkt, is de impact groot. Het wegvallen van de mogelijkheid om bij de vereniging actief te kunnen zijn betekende automatisch ook voor veel inwoners het wegvallen van sociale contacten. Daarnaast zijn veranderingen met betrekking tot de financiële situatie van

sport- en beweegaanbieders, ledenaantallen, sportbehoefte en gebruik van (sport) accommodaties zichtbaar. Alleen al in onze stad zijn meer dan 80.000 Nijmegenaren actief in de georganiseerde sport. En dan constateren we nog een stijgend aantal inwoners dat ongeorganiseerd sport in de openbare ruimte. Kortom, de coronacrisis heeft impact op de totale breedte van de sport- en beweegsector. Tegelijkertijd constateren we, al dan niet versneld door de gevolgen van de coronacrisis, dat het sport- en beweeglandschap al enige tijd op verschillende onderdelen in beweging is. Deze trends en ontwikkelingen zijn belangrijk in de aanscherping van onze ambities, focus en inzet.

2.1 Sport- en beweeglandschap maakt een verandering door

Om goed aan te (blijven) sluiten bij de wensen en behoeften van het individu én de partners waarmee we samenwerken in de stad houden we bij het formuleren van de ambities rekening met de ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen.

Maatschappelijke waarde van sport en bewegen steeds meer evident

Sport en bewegen neemt steeds meer een centrale plek in binnen onze samenleving. Onderzoek laat zien dat sport en bewegen de potentie heeft bij te dragen aan tal van maatschappelijke

thema's⁹. Zo groeien de gezondheidszorg en de sport- en beweegbranche steeds meer naar elkaar toe. Dit betekent dat sport en bewegen een belangrijke preventieve en voorwaardenscheppende rol kan vervullen. De uitdaging zit erin om te zorgen dat we met elkaar de maatschappelijke waarde van sport en bewegen nog meer benutten. Specifiek gaat het dan over de inzet van sport en bewegen als middel in het kader van diverse maatschappelijke thema's als eenzaamheid, terugdringen van overgewicht, sociale cohesie, integratie en in haar algemeenheid de realisatie van een gezonde leefstijl. Uiteraard is sport en bewegen niet alleen het antwoord op onze maatschappelijke uitdagingen, maar levert wel een zinvolle bijdrage aan de bestrijding hiervan. Sport- en beweegactiviteiten zorgen namelijk op laagdrempelige wijze voor actieve deelname aan de samenleving. Het maatschappelijk rendement van de investeringen in sport en bewegen wordt landelijk geschat op ruim 2,5 keer. De maatschappelijke opbrengsten zijn dus ruim 2,5 keer zo hoog dan de kosten¹⁰.

Nog niet iedereen kan meedoen

Inclusie¹¹ is een landelijk thema en in Nijmegen hebben we inclusie hoog in het vaandel staan. Iedereen doet mee en iedereen mag er zijn. Ook op het gebied van sporten en bewegen. Het landelijke en lokale beeld is echter nog steeds dat individuen binnen diverse doelgroepen in som-

mige gevallen een beweegachterstand ervaren en/of mee willen doen maar waarbij dit nog niet altijd vanzelfsprekend is¹². Het gaat dan met name om doelgroepen voor wie extra aandacht nodig is voor meer inclusief sporten en bewegen zoals LHBTI+, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, mensen met migratieachtergrond, laaggeletterden, mensen met lage inkomens, ouderen en mensen met een beperking in de breedste zin van het woord. De uitdaging is hier om, door middel van extra ondersteuning en inzet, belemmeringen zoveel als mogelijk weg te nemen. We omarmen dit beleidsmatig en dit vraagt vervolgens om structurele bewustwording en blijvende aandacht. Uiteindelijk met als doel om gezamenlijk laagdrempelig en toegankelijk sport- en beweegaanbod en een veilig sportklimaat te creëren.

De jongste jeugd minder beweegvaardig

Steeds meer onderzoeken tonen aan dat we landelijk te maken hebben met kinderen en jeugd die minder bewegen, minder fit zijn en steeds meer kans hebben op overgewicht en chronische aandoeningen¹³. Belangrijk gegeven hierin is dat er veelal eenzijdig sport- en beweegactiviteiten wordt beoefend. Maar ook dat kinderen opgroeien in een periode waarin bewegen in de openbare ruimte minder vanzelfsprekend is, onder andere door de verleiding om te gamen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de

9 Alles over sport. De waarde van sport en bewegen (2020).

10 Alles over sport. De maatschappelijke waarde van sport en bewegen: Nederland versus Engeland (2021).

11 NOC*NSF (2021). Iedereen sport samen. Ongeacht leeftijd, lichamelijke/geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid, sociale positie.

12 NOC*NSF Inclusieve sport: sport voor iedereen.

13 Kenniscentrum sport & bewegen. Vaardig in bewegen.

14 Kennisbank Sport en Bewegen. Van jongs af aan vaardig in bewegen (2020).

15 Kennisbank sport en bewegen. Gamen en e-sports in Nederland (2019).

16 Rapportage sportverenigingsmonitor 2020. Bureau Onderzoek en Statistiek, gemeente Nijmegen (2021).

17 Nationaal Sportakkoord. Sport verenigt Nederland.

18 Sport en strategie. Overheden moeten meer durven met Urban Sports (2019).

19 Kennisbank sport en bewegen. Urban sport is cool en hot (2020).

motorische en sociale ontwikkeling van een kind. En dit kan weer leiden tot minder plezier bij deelname aan sport- en beweegactiviteiten. De kans dat kinderen hierdoor meer belemmeringen ervaren en/of vroegtijdig stoppen met sporten en bewegen wordt groter¹⁴. Kortom, de uitdaging ligt er om in Nijmegen, gezamenlijk met partijen die hier invloed op hebben, zorg te dragen voor een breed motorische ontwikkeling van het kind. We constateren tegelijkertijd in toenemende mate aandacht voor e-sports en gaming¹⁵. E-sports is het competitief spelen van games, terwijl gaming meer recreatief van aard is. Het is belangrijk om hier actief op in te spelen en in relatie tot de sport- en beweegsector van een min een plus te maken.

Veranderend sport- en beweeggedrag en steeds meer ondernemende sportaanbieders

Er is steeds meer en al langer sprake van een veranderende wens en behoefte van het individu c.q. de sporter. De beleving wordt steeds belangrijker. En de trend van de individualisering zet door: steeds meer en vaker individueel of in zelfgeorganiseerde groepen sporten op momenten dat het goed uit komt. Circa de helft van de volwassen Nijmegenaren sport ongeorganiseerd en doet dat alleen of met iemand anders¹⁶. Denk hierbij bijvoorbeeld aan wandelen, zwemmen, hardlopen, fietsen en urban sports zoals skaten. Tegelijkertijd constateren we in Nijmegen dat veel mensen die ongeorganiseerd sporten ook nog steeds in georganiseerd verband actief zijn (bij een sportvereniging of sportschool). Gezien de veranderende wens en behoefte constateren we de noodzaak vanuit

sportverenigingen om daar op in te spelen met hun lidmaatschap en aanbod om aantrekkelijk te blijven. Maar de sportvereniging is ook al lang niet meer de enige sportaanbieder. We kennen inmiddels een sterke en veelzijdige sport- en beweeginfrastructuur, met ontzettend veel vrijwilligers, zelforganiserende groepen en ook steeds meer professionals die ondersteuning bieden¹⁷. Sportverenigingen staan daarom voor de uitdaging om te anticiperen op de veranderende (sport)behoefte van het individu. En om gezamenlijk met andersoortige sport- en beweegaanbieders een duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur neer te zetten.

De openbare ruimte als sport- en beweegpark

De veranderende wens en behoefte heeft tevens effect op de ruimte die wordt gebruikt voor sport- en beweegactiviteiten. We constateren een stijgende behoefte aan multifunctionele sportaccommodaties waar voorzieningen worden geclusterd. Anderzijds vraagt dit om een openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen. Sporten en bewegen in de openbare ruimte wordt namelijk steeds populairder. De digitalisering binnen de sport heeft onder andere een impact op de mate en manier van bewegen. Zo zorgen bewegapps ervoor dat we altijd en overal kunnen sporten en bewegen. De uitdaging hier is om als stad ervoor te zorgen dat deze grote groep sporters wordt gefaciliteerd. Zowel ten aanzien van de inrichting, maar ook in het kader van fysieke en sociale veiligheid. Tegelijkertijd constateren we ten aanzien van deze ontwikkeling een toenemende behoefte op het gebied van urban sports¹⁸, een verzamelnaam

Urban Sports

voor sporten die je op straat beoefent zoals skaten, freerunnen, 3x3 basketbal en BMX-en. Kortom, het is in trek bij diverse doelgroepen. De trend op het gebied van urban sports vindt haar aansluiting bij de Omgevingswet en biedt kansen in relatie tot de inrichting van een beweegvriendelijke openbare ruimte. Deze wet geeft namelijk de ruimtelijke kaders weer wat uiteindelijk moet leiden tot een duurzame ontwikkeling van de gezonde beweegvriendelijke leefomgeving. Vanuit de gestelde kaders van de Omgevingsvisie hebben we gezamenlijk de opdracht om te komen tot een aantrekkelijke, beweegvriendelijke openbare ruimte. Dit stimuleert een gezonde, actieve leefstijl en meedoen in de samenleving.

Urban sports is een verzamelnaam voor sport- en beweegactiviteiten, die zich kenmerken door een vrij expressief en creatief karakter, waarbij je je vaardigheden laat zien in de bebouwde omgeving. Denk hierbij aan skateboarden, BMX-en, stuntsteppen, freerunning, calisthenics en 3x3 basketbal¹⁹. Urban Sports maakt onderdeel uit van de brede urban culture, die zich in Nijmegen op verschillende plekken manifesteert. Het biedt daarmee kansen op het gebied van inclusie, bewegen, gezonde leefstijl, sportparticipatie, talentontwikkeling en rondom het ruimtelijk domein ten aanzien van de inrichting van een beweegvriendelijke openbare ruimte.

3 Ambities en focus sport- en bewegen

Om aan te (blijven) sluiten bij de trends en ontwikkelingen zorgen we voor een volgende stap in de reeds ingezette koers. Om een leven lang met plezier sporten en bewegen mogelijk te maken stellen we onszelf, op basis van een aantal uitgangspunten, een vijftal ambities, welke aansluiting vinden bij de doelenboom Sport²⁰. Tegelijkertijd benoemen we verschillende thema's waarop we de komende jaren het accent leggen. We gaan in op wat we willen bereiken, hoe we dit gaan doen en wat daarbinnen onze focus wordt.

3.1 Uitgangspunten Nijmeegse ambities

We streven naar inclusie, waardoor iedereen naar eigen vermogen mee kan doen. Een drietal uitgangspunten staat centraal: de hardware, software en orgware²¹. Kortom, als de mogelijkheid, het sport- en beweegaanbod en het proces van samenwerking op een juiste wijze op elkaar zijn afgestemd wordt het sport- en beweeggedrag ook maximaal gestimuleerd.

1. Hardware: de fysieke (sport) infrastructuur werkt faciliterend

De hardware bestaat uit de totale fysieke (sport) infrastructuur die voor iedereen toegankelijk is. Dit betekent dat we in Nijmegen streven naar een fysieke basis die op orde is en dit vanuit de gemeente faciliteren en/of hiervoor samenwerken met andere partijen binnen de sport- en bewegesector. Dit vraagt onder andere om gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties (volgens de normen en uitvoeringsplannen in de nota binnen- en buitensportaccommodaties), maar tegelijkertijd ook om sport- en beweegplekken in de beweegvriendelijke openbare ruimte (zoals groene sociale knooppunten, openbare innovatieve sportplekken en beweegroutes).

2. Software: het inclusief sport- en beweegaanbod

Naast een sterke sport- en beweeginfrastructuur is de sportstimulering- en activering minstens net zo belangrijk. Gezamenlijk met onze partners oriënteren we ons op succesvolle (erkende) sport- en beweeginterventies en sportstimuleringsactiviteiten die aansluiting vinden bij de wensen en behoeften van het individu en de sportaanbieders. Daarnaast is begeleiding, coaching, communicatie en voorlichting net zo belangrijk om te enthousiasmeren en motiveren.

3. Orgware: het proces om te komen tot succes

We hebben te maken met een veelzijdig en complex netwerk. We gaan door met het verder versterken van de samenwerking. Dat wil zeggen dat we de aanwezige orgware (zoals buurtbewoners, (informele) sportaanbieders, kinderopvang en het onderwijs, welzijnswerk, kenniscentra, de buurtsportcoach en projectontwikkelaars) meer effectief willen inzetten en benutten. Uiteindelijk met als doel om ervoor te zorgen dat het potentiële sport- en beweeggedrag gemaximaliseerd kan worden. Als basis hanteren we hiervoor de wijkgerichte benadering.

3.2 Ambitie 1: Nijmegen, een inclusieve sport- en bewegestad

Onze ambitie is dat Nijmegen een inclusieve sport- en bewegestad is, blijft en dit ook uitstraalt. Of het nu de lessen zijn waar vrouwen met een migratieachtergrond aan deelnemen, de bootcamp lessen op de Spiegelwaaier, de Euro Games in Nijmegen in 2022, trainingen van onze (jonge) toptalenten in de SportQube, het Parateam bij N.E.C. Maatschappelijk, kleutergym voor de allerkleinsten of het wekelijks tafeltennisuurtje voor de ouderen: sport is er voor iedereen en is belangrijk voor iedereen. Inclusie gaat namelijk over meedoen, verbondenheid en erbij horen. En waar de mogelijkheid wordt gecreëerd om vitaal oud te worden. Een inclu-

sieve samenleving is wenselijk, maar zeker niet eenvoudig. Voor inclusie in de totale breedte is meer onderling begrip in de Nijmeegse samenleving (als collectief) nodig. Daarnaast vraagt dit om extra ondersteuning van mensen (individueel) en sportaanbieders. Meedoen en het plezier aan sporten en bewegen ervaren is ook niet voor eenieder vanzelfsprekend. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat er binnen bepaalde groepen nog steeds hinder wordt ervaren op het gebied van sporten en bewegen door bijvoorbeeld leeftijd (ouderen), lichamelijke of geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid, gender(identiteit) of sociale positie²². Daarnaast blijkt uit de stads- en wijkmonitor (2021) dat het aandeel dat te weinig sport en beweegt het hoogst is bij de 75-plussers. En dat bij laagopgeleide volwassenen en kinderen van ouders met een lagere sociaaleconomische status het meer voorkomt dat ze weinig sporten en bewegen. Over de gehele linie constateren we voor deze doelgroepen verschillende belemmeringen waardoor de sport- en beweegdeelname achterblijft. Praktische, fysieke en financiële belemmeringen, het niet thuis voelen bij de sportaanbieders en/of het ontbreken van deskundig kader of passend aanbod. Dit leidt er onder andere toe dat nog niet iedereen aan de beweegrichtlijnen²³ voldoet én dus ook niet het maximale uit het sociale aspect en zijn of haar potentiële sport- en beweeggedrag kan halen.

²⁰ Gemeente Nijmegen. Doelenboom Sport (2021).

²¹ Kenniscentrum sport en bewegen. Model beweegvriendelijke omgeving (2021).

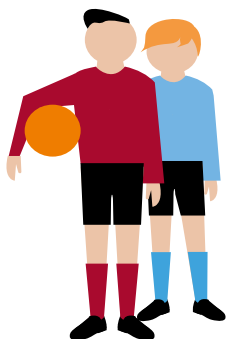
²² Nationaal Sportakkoord. Deelakkoord 1: inclusief sporten & bewegen.

²³ RIVM. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De beweegrichtlijnen.

²⁴ Voor kinderen van 0-4 jaar kent Nederland nog geen beweegrichtlijnen, momenteel wordt daar een advies voor ontwikkeld.

²⁵ Armoede agenda Nijmegen 2020-2024.

²⁶ Actieprogramma Inclusie 2021-2024.

Beweegrichtlijnen

Kinderen van 4 tot 18 jaar

Minstens 1 uur per dag matig intensief bewegen. Daarnaast is het belangrijk om minstens drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten uit te voeren, zoals volleybal, dansen, buiten spelen en fietsen. Stilzitten moet worden voorkomen én meer bewegen betekent extra gezondheidsvoordeel!

Volwassenen en ouderen van 18 jaar en ouder

Minimaal 150 minuten per week matig tot intensieve inspanning verspreid over meerdere dagen. Daarnaast is het belangrijk om minimaal twee maal per week spier- en botversterkende activiteiten uit te voeren. Voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen. En ook hier geldt dat stilzitten moet worden voorkomen en meer beweging leidt tot een betere gezondheid!

Een inclusieve stad met sport- en beweegmogelijkheden voor iedereen!

Het doel is om zoveel mogelijk inwoners van onze stad actief te krijgen. Dit begint bij gelijke kansen om te sporten, bewegen en te spelen.

Een inclusieve sport- speel en bewegingomgeving waar iedereen kan meedoen. Waar we beter leren bewegen en daarmee de kansen op sport- en beweegparticipatie vergroten. Maar ook waar iedere inwoner van Nijmegen zich welkom voelt, erbij hoort en geaccepteerd wordt. We blijven daarom werken aan Nijmegen als een inclusieve stad waarin sporten en bewegen voor iedereen mogelijk en toegankelijk is. Daarvoor kennen we in onze stad reeds een breed en divers sport- en beweegaanbod. Gezamenlijk waar dit kan (regulier aanbod), specifiek waar dit moet. We stellen onszelf vanuit de inclusieve gedachte tot doel dat meer inwoners voldoen aan de gestelde beweegrichtlijnen²⁴. We doen dit niet alleen en zoeken hierbij in samenwerking met partners uit de stad de verbinding met ander beleid en verschillende thema's als de Nijmeegse gezondheidsagenda, armoede agenda²⁵, Groen, gezond en in beweging Nijmegen, het Nijmeegs Sportakkoord en het actieprogramma inclusie – iedereen doet mee²⁶.

Hoe gaan we hier met elkaar voor zorgen?

We blijven met de inzet van het gemeentelijk Sportbedrijf in samenwerking met onze part-

ners in de stad sporten en bewegen zowel stadsbreed en wijkgericht stimuleren. We brengen een focus aan op de mensen binnen de Nijmeegse samenleving met (de grootste) sport- en/of beweegachterstand die belemmeringen ervaren bij het meedoen. We oriënteren ons op wat er voor nodig is om Nijmegenaren, die nu teveel barrières in relatie tot sport- en beweegdeelname ervaren, actief mee te kunnen laten doen. We doen dit niet alleen en bepalen samen met (vertegenwoordigers) van eerder genoemde groepen én met sport- en beweegaanbieders welke ondersteuning, inspanning en/of aanpassingen hiervoor nodig zijn. We streven ernaar om zoveel mogelijk succesvolle en bijpassende (erkende) sport- en beweeginterventies in te zetten. Met onze partners bouwen we op deze manier verder aan een positieve en open sport- en beweegcultuur waarin sportiviteit, respect en inclusiviteit de norm is. Waar we drempels wegnemen bij mensen die graag willen sporten en bewegen, maar hier tot op heden nog niet (voldoende) aan toe komen. We continueren onze succesvolle inzet en bestaande interventies zoals het afnemen van beweegadviesgesprekken, de inzet van Stichting Leergeld en de Meedoenregeling, verenigingsondersteuning op thema's als veilig sportklimaat en subsidiëring van sport- en beweegaanbieders voor nieuwe initiatieven en trainingsuren speciale doelgroepen. Daarnaast leveren we onder andere ook de volgende (nieuwe) inzet.

Vanuit een inclusieve benadering hebben we de ambitie dat alle inwoners van Nijmegen met plezier een leven lang kunnen sporten bewegen

Inzet

Om bewustwording en inclusie te vergroten en beleidsmatig te verankeren blijven we actief in gesprek met de sport- en beweegsector en leveren we verenigingsondersteuning op thema's als veilig sportklimaat, positieve coaching en inclusie.

We continueren in samenwerking met Fonds Gehandicaptensport de aanpak van Uniek Sporten regio Nijmegen, het samenwerkingsverband rondom sportstimulering voor mensen met een beperking. We leiden hierbij individuen met een beperking naar (structureel) sport- en beweegaanbod. Daarnaast faciliteren, stimuleren en ondersteunen we sport- en beweegaanbieders om passend sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking te ontwikkelen en te versterken.

In samenwerking met WerkBedrijf, NEC Maatschappelijk én verschillende sport- en beweegaanbieders werken we het concept 'sport beweegt naar werk' verder uit. Hierbij worden inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt gestimuleerd om fysiek te bewegen en een stap te zetten richting betaald werk.

We onderzoeken de mogelijkheid om het huidige sport- en beweegaanbod voor volwassenen en ouderen, dat momenteel nog door het Sportbedrijf wordt uitgevoerd,

27 Motie: lekkah sporten (2021).

28 Motie: ik game, jij gamet, wij gamen (2021).

29 Sportverenigingsmonitor 2020. Opgesteld door bureau Onderzoek en Statistiek, gemeente Nijmegen.

30 Sport en strategie. Met professionals bij sportverenigingen valt veel te winnen.

af te bouwen en onder te brengen bij bestaande sport- en beweegaanbieders. Hiermee vergroten we de impact voor de doelgroep én de kracht van sport- en beweegaanbieders.

We blijven de wensen en behoeften van ouderen in kaart brengen (bv. door beweegadviesgesprekken) en deze bespreekbaar maken met sport- en beweegaanbieders. Daarnaast continueren we in samenwerking met partners binnen het sociaal domein de valpreventie trainingen en verhogen we de participatie van ouderen door een doorontwikkeling (Walking Sports Academy) van walking sports plaats te laten vinden. Tot slot hebben we meer aandacht voor de denksporten, omdat deze een belangrijke sociale functie vervullen.

In juli 2022 is Nijmegen gaststad van de EuroGames, een meerdaags inclusief sportevenement. In aanloop naar dit evenement vindt er in samenwerking met de Provincie Gelderland een stimuleringsprogramma 'Gelderland loves to move' plaats om inclusie in de sport te vergroten. We erkennen dat de acceptatie van LHBTI+ in de sport een lang bewustwordingsproces betreft. Ook na de EuroGames blijven we actief aan de slag om de acceptatie van LHBTI+ in de sport en beweegsector te vergroten. We verankeren dit in ons beleid, sluiten aan bij de Regenboog-agenda van de gemeente Nijmegen en blijven investeren in een veilig sport- en beweegklimaat. Tot slot oriënteren we ons op de kansen en mogelijkheden om de methodiek van SchoolsOUT toepasbaar te maken op de sport- en beweegsector.

We benutten de regierol van de gemeente bij de nieuwe wet inburgering door sport en bewegen een (structureel) onderdeel te laten vormen van het inburgerings-traject. Hierdoor werken we gezamenlijk met inburgering proactief aan een integrale en activerende aanpak door sport en bewegen op een laagdrempelige manier een plek te geven in de inburgeringsfase.

Als partner blijven we betrokken bij de uitvoering van het Nijmeegs Sportakkoord. Zo ondersteunen en stimuleren we gezamenlijk met de partners het thema 'sport en bewegen is mogelijk voor iedereen'. Dit betreft het verhogen (van de zichtbaarheid) van (aangepast) sport- en beweegaanbod voor de kwetsbaren en de deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers.

We organiseren in samenwerking met partners vakantie-wijkspots. Dit aanbod is inclusief en voor iedereen toegankelijk. In het kader van een duidelijke communicatie gaan we in gesprek met de betrokken organisaties over wat er voorhanden is en eventueel aanvullend noodzakelijk wordt geacht. De uitgangspunten zoals verwoord in het manifest 'iedereen doet mee' en het 'VN-Verdrag handicap' nemen we hierbij als leidraad²⁷.

We sluiten als partner aan bij de E-sportshub van de provincie en oriënteren ons vanuit een breder perspectief op de koppeling tussen e-sports en gaming en de breedtesport met als doel inclusie, voorlichting en preventie en passende combinaties met de lokale sport- en beweegsector en haar activiteitenaanbod te maken²⁸.

E-sports en gaming in Nijmegen

Wereldwijd wint e-sports en gaming aan populariteit en dit zal de komende jaren alleen nog maar verder doorgroeien. De term e-sports staat voor competitief spelen van games. Gaming is daarentegen meer recreatief van aard. Hoewel het aannemelijk is dat e-sports en gaming in eerste instantie primair niet bijdragen aan een gezonde leefstijl, zijn er wel degelijk positieve effecten die e-sports en gaming bieden. Het is daarom belangrijk om de innovatiekracht en de sociale meerwaarde van e-sports en gaming op slimme wijze te koppelen aan de sport- en beweegsector zodat we van een min een plus maken.

In de provincie Gelderland is reeds vanuit een collectief van betrokken partners het initiatief genomen om een E-sportshub te openen. De basis ligt op Papendal, maar een instroom-/ontwikkelprogramma in Nijmegen biedt een kans. De E-sportshub wordt de plek waar talentontwikkeling, (wetenschappelijk) onderzoek, innovatie en voorlichting van kinderen en jongeren en hun ouders rondom het thema e-sports en gaming wordt verbonden. Kortom, de E-sportshub wordt opgezet om gamende kinderen te verleiden en te stimuleren tot een vitale leefstijl en een kansrijke, veilige ontwikkelomgeving te bieden voor e-sports talenten.

In Nijmegen willen we de werelden van gaming en sport en bewegen nog dichter bij elkaar brengen. Niet alleen voor de kinderen en potentiële talenten, maar voor alle doelgroepen, juist in het kader van inclusiviteit. Hiervoor dienen we e-sports en gaming op een slimme manier aan de sport- en beweegsector te koppelen. De 'oude' manier van sporten is niet altijd meer voldoende en/of vanzelfsprekend. Alternatieven zijn interessant en bieden kansen. De digitalisering van de sport en sportbeleving zijn daarbij belangrijke pijlers. We sluiten daarom als partner aan bij de E-sportshub van de provincie en oriënteren ons tegelijkertijd vanuit een breder perspectief op de wijze waarop we e-sports en gaming, al dan niet lokaal, kunnen koppelen aan de breedtesport. Met als doel om inclusie en ontmoeting te bevorderen en passende combinaties met de lokale sport- en beweegsector en haar activiteitenaanbod te maken. Hierdoor wordt het mogelijk om, naast voorlichting en preventie, e-sports en gaming te koppelen aan fysiek bewegen.

lende gebieden van trainen, techniek, pedagogische en didactische vaardigheden is noodzakelijk om een toekomstbestendige vereniging te zijn en te blijven³⁰. Maar we merken ook dat de ondernemende (semi) commerciële sport- en beweegaanbieders steeds meer maatschappelijk actief en betrokken worden. Kortom, het gaat om een verschuiving en een veranderende hulpvraag. Hoewel de vraagstukken complexer worden, bieden deze tegelijkertijd ook kansen op het gebied van kruisbestuiving.

Nijmegen kent diverse, vitale en toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders!

Het doel is om gezamenlijk toe te werken naar een versterking van de vitaliteit van de sport- en beweegsector. We hebben gezonde sportverenigingen en (semi) commerciële sport- en beweegaanbieders nodig om onze ambities waar te maken. Zij vormen immers de solide basis, staan midden in de maatschappij en maken het mogelijk dat iedere inwoner van onze stad dagelijks in beweging kan komen. Om de gestelde ambitie

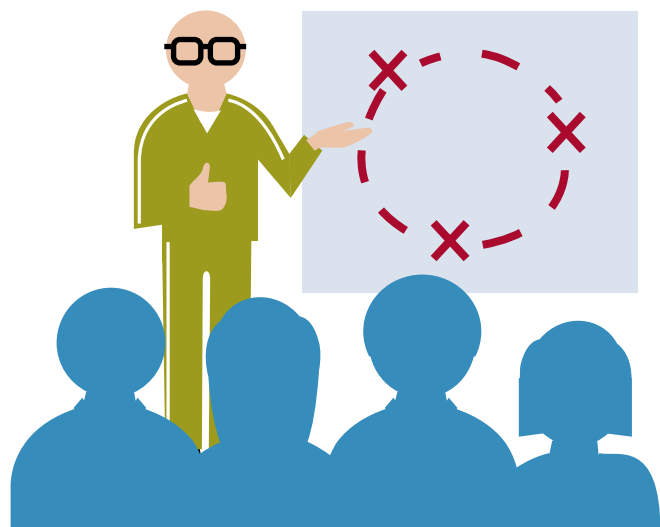

te bereiken oriënteren we ons in de basis op wat er voor nodig is om sportverenigingen te laten professionaliseren, op welke wijze er innovatief sport- en beweegaanbod gecreëerd kan worden en hoe we kennisdeling en samenwerking, onder andere met de (semi) commerciële sport- en beweegaanbieders, kunnen stimuleren door te verbinden.

3.3 Ambitie 2:

Vitale Nijmeegse sport- en beweegaanbieders

We hebben de ambitie om een gezonde, toekomstbestendige sport- en beweegsector met vitale Nijmeegse sport- en beweegaanbieders te realiseren. In Nijmegen kennen we meer dan 150 grote en kleine sportverenigingen. Maar de sportvereniging is al geruime tijd niet meer de enige sportaanbieder. Ze zijn onderdeel van een sterke en veelzijdige sport- en beweeginfrastructuur. Naast sportverenigingen zijn veel andere sport- en beweegaanbieders actief die een diversiteit aan sport- en beweegaanbod creëren. Zij dragen allen bij aan ontmoeting, sociale interactie, spelen een rol bij opvoeding en ontplooiing en bieden een podium voor de ontwikkeling van talent en bestuurders. En daar zijn we trots op. We constateerden ook al eerder dat sportverenigingen het steeds lastiger krijgen om deze rol te (blijven) vervullen. Sportverenigingen worden geconfronteerd met uitdagingen die effect kunnen hebben op het bestaansrecht in de (nabije) toekomst. Het aantrekken van voldoende leden en het binden van voldoende vrijwilligers is een veel voorkomend en lang gekende problematiek²⁹. Daarbij wordt duidelijk dat er vanuit sportverenigingen ook steeds meer behoefte aan professionele kennis/expertise bestaat. Bekwaamheid, kennis en kunde en professionele kwaliteit op verschil-

Clubkadercoaching

Plezier en ontwikkeling zijn belangrijke factoren als het gaat om beginnen met sporten en bewegen en blijven sporten en bewegen. Trainers en coaches spelen hierbij een belangrijke rol. De waarde van een positieve sportcultuur wordt steeds meer erkend: sociaal veilig, inclusief en pedagogisch sterk. Dat vraagt om trainers/coaches die niet alleen sportinhoudelijk sterk zijn, maar juist ook pedagogisch-didactisch bekwaam zijn. Clubkadercoaching is daarvoor de oplossing en ondersteunt trainers/begeleiders door hen structureel op te leiden en te begeleiden. De clubkadercoach wordt veelal uitgevoerd door een buurt sport-coach die de club voor een periode ondersteunt bij het opzetten en normaliseren van trainersbegeleiding. In Nijmegen hebben we hier inmiddels goede ervaringen mee. Dit blijven we continueren aangezien we op deze wijze een bijdrage leveren aan het vergroten van het aantal vitale sportverenigingen met een positieve sportcultuur.

31 NOC*NSF. Maatschappelijke thema's. Clubkadercoaching.
32 Mulier Instituut. Monitor Sport en corona II. De gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector (2020).

We gaan in Nijmegen voor diverse, vitale en toekomstbestendige sport- en beweegaanbieders zodat iedere inwoner van onze stad met plezier, veilig en zorgeloos kan sporten en bewegen

Hoe gaan we hier met elkaar voor zorgen?

We ondersteunen in samenwerking met partners zowel sportverenigingen als ook (semi) commerciële sportaanbieders. We maken hierin wel een duidelijk onderscheid door het aanbrengen van een focus. De gemeentelijke ondersteuning richt zich primair op het professionaliseren van de sportvereniging. In de basis staan hier een drietal zaken centraal: inclusie, pedagogiek en cultuur. Met deze ondersteuning zetten we stappen in de richting van een toekomstbestendige, inclusieve, gezonde en open club die inspeelt op de veranderende sport- en beweegsector. En tegelijkertijd gericht op pedagogisch verantwoord sport- en beweegaanbod. We zien daarnaast een kans om onder andere de (semi) commerciële sportaanbieders en de sportvereniging aan elkaar te koppelen, bv. op het gebied van activiteiten/programmering of middels een (digitaal) platform. Met als doel om de aanwezige kennis en expertise in te zetten voor de versterking van de sport- en beweeginfrastructuur. We leveren extra inzet/maatwerk

wanneer we dit kunnen koppelen aan de opgave van de wijk. De wijkgerichte aanpak vertaalt zich op deze wijze door in onze verenigingsondersteuning. Ambities van sportaanbieders die aansluiting vinden bij en passen in deze lokale aanpak, ondersteunen we. Dit kan ook betekenen dat we bepaalde sport- en beweegaanbieders subsidie verstrekken of de opdracht geven om gezamenlijk met ons te werken aan wijkgerichte doelstellingen. Ze dragen immers bij aan de gezamenlijke ambities en doelen. Hierdoor sluiten we proactief aan bij de lokale en/of stadsbrede ontwikkelingen en zorgen we ervoor dat het mes aan twee kanten snijdt, met vitale sport- en beweegaanbieders in de toekomst. We continueren hiervoor onze succesvolle ondersteuning en bestaande interventies zoals het versterken van bestaand aanbod en de ontwikkeling van nieuw aanbod voor nieuwe doelgroepen en/of doelgroepen met een sport- en/of beweegachterstand. Daarnaast leveren we onder andere ook de volgende (nieuwe) inzet.

Inzet

We koppelen sportverenigingen en (semi) commerciële sport- en beweegaanbieders actief aan elkaar om daarmee hun positie en de onderlinge samenwerking te versterken. Met als doel de versterking van de lokale sport- en beweeginfrastructuur door terugkerende vraagstukken rondom vrijwilligers, leden, kader en sponsoring op te pakken.

Als partner blijven we actief betrokken bij de uitvoering van het Nijmeegs Sportakkoord om te werken aan toekomstbestendige sportverenigingen via het thema ‘Optimaliseren en vernieuwen binnen sportverenigingen’. Dit uit zich in deskundigheidsbevordering en coaching van bestuurlijk kader, werving en behoud van vrijwilligers en de ontwikkeling van flexibel sport- en beweegaanbod.

We ondersteunen en stimuleren sport- en beweegaanbieders om bestaand aanbod te versterken en nieuw sport- en beweegaanbod te ontwikkelen voor nieuwe (kwetsbare) doelgroepen.

We stimuleren de mogelijkheid om, in overleg met sportverenigingen, de kantines tevens in te zetten als ontmoetingsplek in de wijk. Met als doel om meer sociale interactie te creëren en andere doelgroepen te bereiken.

We werken aan een pedagogisch verantwoord sport- en beweegaanbod én wij continueren Clubkadercoaching³¹ indien we mogelijkheden en energie constateren bij de sportvereniging. Hiermee ondersteunen we verenigingen gericht met het opzetten, uitvoeren en borgen van trainersbegeleiding.

Ten gevolge van de veranderende hulpvraag oriënteren wij onszelf op welke specifieke competenties in het kader van verenigingsondersteuning nodig zijn. Indien noodzakelijk breiden wij de verenigingsondersteuning uit. Dit kan zijn door inhuur van de benodigde kennis/expertise of uitbreiding van de ondersteuning vanuit het gemeentelijk Sportbedrijf met het gewenste type competentieprofiel. Hiermee sluiten we aan bij het veranderd sport- en beweeglandschap.

Tweejaarlijks voeren we via bureau Onderzoek en Statistiek (O&S) de sportverenigingsmonitor uit om te achterhalen hoe het met de sportverenigingen gaat. De uitkomsten van de sportverenigingsmonitor delen we met de sportverenigingen en het gemeentelijk Sportbedrijf om op basis van de uitkomsten tot nog meer specifieke en gewenste ondersteuning te komen. We gaan na of en in welke vorm we hier ook de (semi) commerciële sport- en beweegaanbieders bij kunnen betrekken.

3.4 Ambitie 3:

De Nijmeegse jeugd is sportief en vaardig

In Nijmegen hebben we de ambitie dat ieder kind opgroeit in een gezonde en veilige leefomgeving, met plezier in het sporten en bewegen, waarbij de ontwikkeling van het kind centraal staat. We vinden het namelijk belangrijk dat kinderen al vanaf jonge leeftijd met plezier actief zijn om zo de gewenste basis te creëren voor langdurige sportbeoefening en sportbeleving. Sporten en bewegen maakt kinderen fitter, leert kinderen omgaan met winnen en verliezen en geeft ze het gevoel dat ze erbij horen. Onderzoek van het Mulier Instituut toont echter aan dat kinderen steeds minder (eenzijdig) bewegen, minder buitenspelen, minder fit en minder motorisch vaardig zijn dan enkele jaren geleden³². Diverse factoren waaronder minder veilige en relatief saaie buitenspeelplekken, armoede en de verleiding om te gamen, internetten of televisie kijken zorgen ook in Nijmegen voor een (potentiële) beweegachterstand bij een grote groep kinderen. Motorische vaardigheden nemen af en dit komt het sportplezier niet ten goede. Dit kan er uiteindelijk toe leiden dat in verschillende daaropvolgende levensfasen sneller en relatief eenvoudiger wordt gestopt met actieve sport- of beweegdeelname. Kortom, het vraagt de nodige aandacht, energie en ondersteuning om kinderen in beweging te krijgen én te houden.

Breed motorische ontwikkeling

Wanneer het maar bij één sport blijft, ontwikkel je slechts specifieke sportcompetenties. Het éénzijdig bewegen leidt vaker tot het krijgen van blessures en zorgt tevens voor het ervaren van minder plezier ten opzichte van een vroege diversificatie. De kans op uitval wordt ook groter. Een veelzijdige motorische ontwikkeling is de basis voor een leven lang met plezier in sport en bewegen. Door op jonge leeftijd breed te ontwikkelen zijn er op latere leeftijd meer ontwikkelingsmogelijkheden en is de kans groter om langer actief te blijven. De fundamentele vaardigheden bestaan uit wandelen, rennen en sprinten, springen, glijden, klimmen, gooien, draaien en/of rollen, steunen, ontwijken, balanceren, schieten en/of passen, slaan en/of stoten, stuiteren en/of dribbelen, duwen en/of trekken en zwaaien. Dit kan worden toegepast in de praktijk door het combineren van meerdere sporten tegelijk, het stimuleren van buitenspelen in een veelzijdige openbare omgeving, een apart programma te ontwikkelen met diverse sporten en/of integratie in de training van één sport.

33 Sportknowhowxl. Een breed motorische ontwikkeling als sleutel tot een leven lang plezier in sport en bewegen.

In Nijmegen streven we ernaar dat ieder kind opgroeit in een gezonde en veilige leefomgeving, met plezier in het sporten en bewegen, waarbij de ontwikkeling van het kind centraal staat

Ieder kind groeit op in een gezonde en veilige leefomgeving, met plezier en gevarieerd aanbod

Ons doel is om aan te sluiten bij de interesse en belevingswereld van kinderen en hen op te laten groeien in een rijke ontwikkelomgeving. Daarbij stimuleren we jeugd hun sporttalenten te ontdekken en te blijven sporten en bewegen. Hoe eerder en veelzijdiger je begint, des te groter de kans op een leven lang met plezier sporten en bewegen. Dit betekent dat kinderen de mogelijkheid moeten hebben om in een vroegtijdig stadium kennis te maken met verschillende vormen van sporten en bewegen. Een breed motorische ontwikkeling gaat gepaard met een gezonde leefstijl, waaronder goede voeding en verantwoord alcoholgebruik zoals we dit hebben bekrachtigd in de Nijmeegse gezondheidsagenda onder de pijler 'veilig en gezond opgroeien'. Daarnaast erkennen we het belang van zwemveiligheid en blijven we dit

actief ondersteunen en stimuleren, zoals het leren (behalen zwemdiploma A) en vervolgens blijven zwemmen. Uiteraard doen we dit niet alleen, maar gezamenlijk met onze partners zoals de sport- en beweegaanbieders, het onderwijs en de betrokken professionals en vrijwilligers in de betreffende branche en/of wijk/stad.

Hoe gaan we hier met elkaar voor zorgen?

Samen met onze partners in de stad zorgen we voor de juiste basis zodat ieder kind de mogelijkheid krijgt om de sport- en/of beweegactiviteit te vinden die aansluit bij de wens/behoefte en de mogelijkheid biedt om talent te ontdekken en eventueel verder te ontwikkelen. In de basis is het bewegingsonderwijs de verantwoordelijkheid van het onderwijs. De gemeente Nijmegen c.q. het gemeentelijk Sportbedrijf is hierin adviserend en ondersteunend om middels diverse trajecten de kwaliteit van een impuls te voorzien. Het is belangrijk voor kinderen dat ze zich

veelzijdig ontwikkelen. In Nijmegen omarmen we daarom de visie op breed motorisch ontwikkelen en gaan hierbij uit van verschillende manieren van bewegen, waarbij spel en plezier wordt gekoppeld aan motorisch leren³³. We werken hierin primair samen met onze kennispartners Radboud Universiteit en HAN Sport en Bewegen en hanteren als basis een wetenschappelijk onderbouwd veelzijdig ontwikkelingsmodel voor alle bewegers. We passen dit bijvoorbeeld toe bij de inrichting van onze gemeentelijke sportaccommodaties, wijkspporten en stimuleren dit ook bij onze partners. We maken hierbij ook gebruik van de verschillende speelplekken in de wijk. We leggen de focus binnen de (jongste) jeugd op kinderen en jongeren met een lage(re) sport- en/of beweegvaardigheid. We richten ons daarnaast op de relatie met de wijk/ buurt en de bestrijding van bewegingsarmoede. Tegelijkertijd verbreden we de komende jaren de focus naar de doelgroep 0-4 jaar rondom de stimulering van een motorische ontwikkeling. Met de kennis over plezier en vaardig bewegen kunnen we gezamenlijk met ouders, professionals in opvang en sport- en beweegaanbieders veel betekenen voor deze doelgroep. Uiteraard verliezen we de betere bewegers niet uit het oog en blijven we deze uitdagen om te blijven door ontwikkelen (zie ook ambitie 5 specifiek talentontwikkeling in Nijmegen). Succesvolle interventies en ondersteuning zetten we door. Hiernaast onze belangrijkste (nieuwe) inzet.

Inzet

We blijven in gesprek met het onderwijs om de kwaliteit van het bewegingsonderwijs te verhogen. Dit doen we door ondersteuning aan vakleerkrachten te bieden om met elkaar te zorgen voor voldoende, kwalitatief en gedifferentieerd bewegingsonderwijs. Daarnaast dagen we het (bewegings)onderwijs uit om ook gebruik te maken van de openbare ruimte zoals speel- en sportplekken en zwembaden om de breed motorische ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

In samenwerking met het onderwijs en de sport- en beweegaanbieders maken we laagdrempelig kennis met verschillende vormen van sport en bewegen mogelijk door middel van het sportstimuleringsprogramma Sjors Sportief.

We gaan door met de inzet van de aanpak van bijvoorbeeld Beweeg je fit en doen dit in samenwerking met GGD, onderwijs, fysiotherapeuten en diëtisten. Doel is om kinderen plezier in bewegen te laten ervaren en gezamenlijk het eetpatroon te wijzigen.

We gaan door met de inzet van N.E.C. United. We doen dit in samenwerking met N.E.C. Maatschappelijk en Bindkracht10. Doel van het project is de binding met de wijk vergroten en het ontwikkelen van competenties van getalenteerde jongeren.

We blijven ons actief inzetten op het thema zwemveiligheid met een specifieke focus en uitbreiding op 'leren en blijven zwemmen' (vervolgaanbod na het behalen van het zwemdiploma) en 'risicobewustzijn' (brede voorlichting).

We stimuleren veelzijdig sporten, buitenspelen en bewegen onder de (jongste) jeugd door de inzet van het gemeentelijk Sportbedrijf.

We brengen de beweeg-, zwem- en fietsparticipatie in beeld om gepaste interventies te kunnen bepalen met als doel om meer kinderen aan de beweegrichtlijnen te laten voldoen.

Wanneer er geen kwalitatief aanbod beschikbaar is en/of de sport- en beweegsector wil of kan dit niet oppakken dan zorgen wij in de uitvoering voor (onbeperkt) wijkspporten, met breed motorisch opleiden als uitgangspunt.

Op basis van de behoefte gaan we verder aan de slag om met ouders, kinderdagverblijven, consultatiebureaus, professionals in opvang en de sport- en beweegaanbieders om een beweegplan voor 0-4 en ouders/verzorgers op te stellen.

In samenwerking met kennisinstututen en het onderwijs testen en meten we jaarlijks, via de BLOC testen, het beweegniveau en de sport- en beweegvoorkeur van kinderen op school.

We continueren gezamenlijk met programma Werk en Inkomen de inzet en subsidiëring van Stichting Leergeld, specifiek rondom het zwemfonds zodat we de mogelijkheid creëren om kinderen van inwoners met financiële problemen eerder en beter te bereiken en het zwemdiploma A te laten behalen.

3.5 Ambitie 4: Beweegvriendelijke inrichting van Nijmegen

We hebben de ambitie op een beweegvriendelijke inrichting van Nijmegen. Dit vraagt enerzijds om te investeren en faciliteren in duurzame, multifunctionele (gemeentelijke) binnen- en buitensport accommodaties en anderzijds om een uitdagende, beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte. In Nijmegen beschikken we over een breed gevarieerd aanbod aan binnen- en buitensportaccommodaties. We kennen hierin gemeentelijke en niet-gemeentelijke binnensportaccommodaties (bv. eigendom van het onderwijs, kennisinstututen en/of commerciële sportscholen). De gemeentelijke binnensportaccommodaties worden in bijna alle gevallen beheerd en geëxploiteerd door de gemeente. Met betrekking tot de buitensport hebben we naast gemeentelijke, ook geprivatiseerde accommodaties (tennis

en hockey). In de basis zijn sportverenigingen die beschikken over een private accommodatie zelf verantwoordelijk voor investering, vervanging, onderhoud en beheer. Met elkaar hebben we de taak om blijvend moderne sport- en beweegaccommodaties te realiseren die aantrekkelijk, veilig en toegankelijk zijn en gezamenlijk sporten en bewegen mogelijk maakt. Tot slot wordt sporten en bewegen in de openbare ruimte steeds belangrijker, zoals de stijgende behoefte aan ommetjes, (laagdrempelige) beweegroutes, sociale knooppunten waar ontmoeting, sporten, bewegen en spelen plaats kan vinden, bootcampen en urban sports. Dit vraagt nadrukkelijk om (de inrichting van) een beweegvriendelijke openbare ruimte die mensen op de juiste manier verleidt om in beweging te komen³⁴. Vanuit Sport leveren we hier graag een bijdrage aan.

Nijmegen, een beweegvriendelijk ingerichte stad!

Het doel is om zorg te dragen voor kwalitatief goed bereikbare voorzieningen en een fijne, inspirerende sport- en beweegomgeving voor alle Nijmegenaren. We streven hierbij naar positieve gebruikerservaringen en een hoge tevredenheid over het sport- en beweegaanbod en de inrichting van de openbare ruimte als stimulerende omgeving. Sportaccommodaties en voorzieningen zijn namelijk één van

In Nijmegen gaan we voor duurzame multifunctionele sportaccommodaties en een beweegvriendelijke leefomgeving die uitnodigt om te sporten en bewegen

de belangrijkste middelen en een keiharde voorwaarde om actief te kunnen zijn. Het levert een bijdrage aan de sportbeleving, vergroot het sportplezier en kan tevens zorgen voor een sterke sociale ontmoetingsplek.

Hoe gaan we hier met elkaar voor zorgen?

We stellen duidelijke kaders die aansluiten bij het veranderende sport- en beweeglandschap. We volgen hiervoor de beleidslijnen uit de nota binnensportaccommodatiebeleid³⁵ en nota buitensportaccommodatiebeleid³⁶. De zwembaden en ijsbaan laten we hier buiten beschouwing, deze doorlopen een separaat traject. Tegelijkertijd creëren we integraal, vanuit de Omgevingsvisie 2020-2040, meer oog voor (de inrichting van) een beweegvriendelijke openbare ruimte. Sport levert hierin een belangrijke bijdrage. Als we het hebben over een beweegvriendelijk ingerichte stad dan hebben we het dus over:

1. Binnensportaccommodaties

De binnensportaccommodaties zijn geschikt voor bewegingsonderwijs en zaalsporten (verenigingsgebruik en individueel gebruik). Een aantal binnensportaccommodaties is sport specifiek. Deze beschikken naast een multifunctionele basisinrichting over een sport specifieke facilitering en uitstraling. We blijven het uitgangspunt hanteren dat alle binnensportaccommodaties bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor iedere inwoner van onze stad. We hebben hierbinnen een specifieke focus op spreiding, duurzaamheid, multifunctionaliteit en innovatie. We zoeken de aansluiting bij het breed motorisch ontwikkelen, door de inrichting van bestaande binnensportaccommodaties hierop (waar mogelijk) aan te passen. Met betrekking tot zelfbeheer hanteren we een set van uitgangspunten als kader die als leidraad in gesprekken met verenigingen worden

34 Alles over sport. Iedereen heeft baat bij bewegen in de buurt (2019).

35 Nota Binnensportaccommodatiebeleid Nijmegen. Niet meer, maar anders! (2021).

36 Nota Buitensportaccommodatiebeleid Nijmegen. Accommodatie en hun gebruikers 2018-2022.

37 Motie: meer ruimte voor zelfbeheer van sportverenigingen in Nijmegen (2021).

38 Alles over sport. Open sportpark voor een gezonde leefomgeving (2021).

gehanteerd³⁷. Tot slot hanteren we bij eventuele nieuwbouw, onder andere in het kader van multifunctionaliteit, het uitgangspunt dat we een sporthal of sportzaal bouwen. Indien niet mogelijk en/of aantoonbaar wenselijker, bouwen we een gymzaal. Sporthallen en sportzalen zijn namelijk breder inzetbaar en daarmee gunstiger voor de sport- en beweegsector.

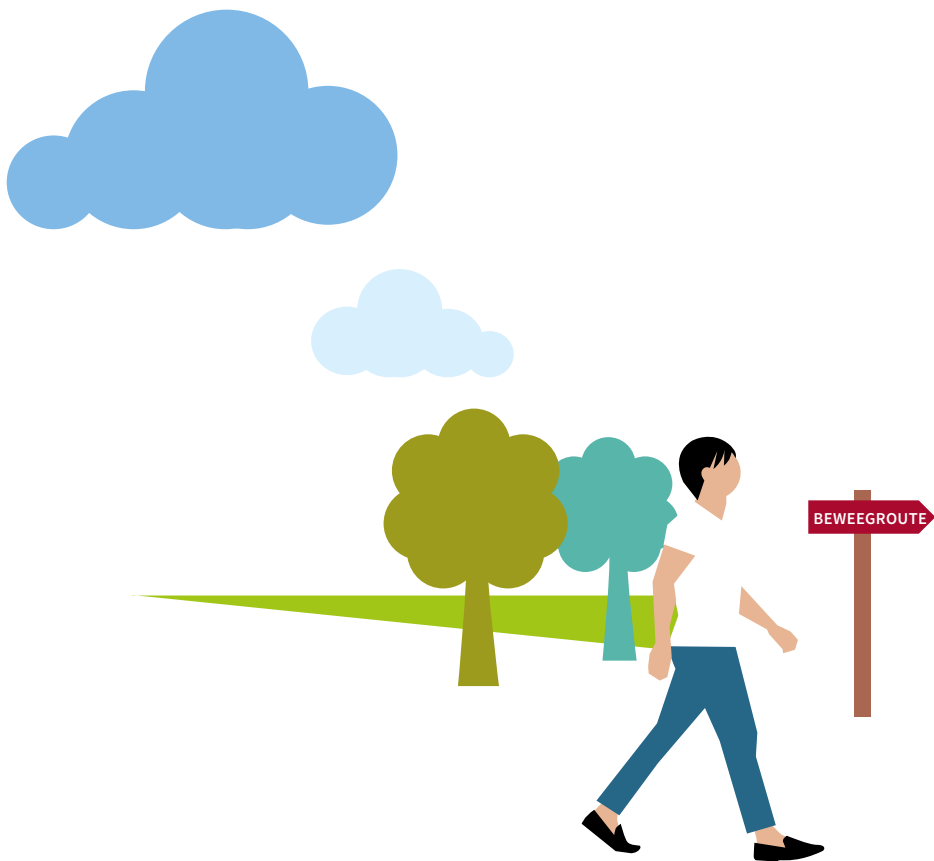
2. Buitensportaccommodaties

De buitensportaccommodaties zijn geschikt voor de georganiseerde sport en bewegingsonderwijs in de buitenruimte. Ook hier hanteren we de uitgangspunten van bereikbaarheid, toegankelijkheid en multifunctionaliteit. Zo realiseren we in Nijmegen Noord een multifunctioneel sportveld waarbij we elementen van sport, bewegen, spelen en ontmoeten samen laten komen. Maar we hebben ook een focus op de verduurzaming van onze gemeentelijke buitensportaccommodaties, zoals het klimaat adaptief en biodivers inrichten van sportparken. Daarnaast onderzoeken we met betrekking tot bestaande sportparken de mogelijkheden voor een open sportpark, zodat we actief inspelen op de toenemende druk op de publieke ruimte. Sportparken kunnen fungeren als interessante locatie waar diverse functies een plek kunnen krijgen. Het clubhuis (eigendom van de vereniging) kan mogelijk multifunctioneel in gebruik genomen worden als sportkantine

en ontmoetingsplek voor bewoners. Uiteraard dient hiervoor afstemming plaats te vinden met de verenigingen. Maar door verbinding te leggen met de wijk kunnen ook de inwoners hier voordelen bij hebben. Aansluitend op de ambitie rondom vitale Nijmeegse sport- en beweegaanbieders creëren we meer oog voor samenwerking tussen sportverenigingen en met maatschappelijke organisaties en commerciële sportaanbieders. Dit met als doel gezamenlijke voorzieningen te realiseren, waarbij een breder en meer divers (vernieuwend) sport- en beweegaanbod ontstaat.

Er zijn verschillende soorten en maten van openheid wanneer we het hebben over een open sportpark³⁸. Dit loopt uiteen van een gesloten sportpark met open plekken om verschillende doelgroepen in de buurt/wijk toch een plek te kunnen bieden om actief te zijn, tot volledig open sportparken zonder hekken om het sportpark of de accommodatie. We oriënteren ons op de wenselijkheid en haalbaarheid in het kader van open sportparken en beoordelen wat voor (financiële) effecten dit met zich meebrengt, onder andere in het kader van de eisen rondom het gemeentelijk beheer en onderhoud.

3. Bewegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte

Een beweegvriendelijke inrichting van onze stad bevordert de gezondheid en moet uitnodigen tot sporten, bewegen, spelen en ontmoeten³⁹. Maar we zien ook dat het aantal inwoners in Nijmegen blijft groeien. Met de bebouwing die toeneemt constateren we vanuit sport en bewegen een uitdaging in relatie tot de woonopgave. Juist daarom is het van belang om bij ruimtelijke projecten aandacht op te blijven eisen voor sport, bewegen, spelen en ontmoeten in de openbare ruimte. Dit sluit aan bij de ambities in de Omgevingsvisie ‘Nijmegen stad in beweging’ rondom de sociale en gezonde stad. Daarom werken we samen met interne (beleids) programma’s en inwoners om een gezonde en beweegvriendelijke omgeving te realiseren en hanteren we een aantal uitgangspunten:

- De openbare ruimte heeft voorzieningen waar mensen kunnen spelen, bewegen, sporten en ontmoeten.
- De openbare ruimte is zo ingericht dat ze hier ook toe gestimuleerd worden.
- Het activiteiten aanbod is afgestemd op de beschikbare voorzieningen.
- De omgeving is schoon, veilig, toegankelijk en uitdagend (ingericht).

We blijven hiermee een bijdrage leveren aan de inrichting van een stad die mensen uitnodigt

om in beweging te komen. Een netwerk van aantrekkelijke beweegroutes door de stad, die wijken en publieke plekken met elkaar verbindt. Op deze wijze willen we met laagdrempelige voorzieningen zoals groene, sociale knooppunten (waar gespeeld en gesport kan worden en waar ontmoeting plaats kan vinden) ervoor zorgen dat eenieder op zelfgekozen momenten en tijdstippen, kosteloos kan sporten en bewegen. De digitalisering van de sport biedt hierbij kansen. In samenwerking met partners werken we hierin faciliterend, ondersteunend en ontwikkelend. Op dit moment zijn er bv. diverse locaties in onze stad die bestempeld kunnen worden als populaire openbare sport- en beweegplekken, zoals de Spiegelwaal voor watersportactiviteiten, Lentse Warande in Noord en het Caesthencispark in het Goffertpark. In samenwerking met sport- en beweegaanbieders oriënteren we ons vanuit het gemeentelijk Sportbedrijf op de kansen die zich hier of elders in de stad voordoen. Daarnaast hebben we een extra focus op de toenemende behoefte aan urban sports. We onderzoeken en gaan hiervoor in gesprek met de vertegenwoordigers van de urban sports en oriënteren ons in gezamenlijkheid met gezondheid, kunst en cultuur op wat er voor nodig is om de urban culture, zoals urban sports (skaten, 3x3 basketbal en freerunning), in Nijmegen verder te ontwikkelen en te faciliteren⁴⁰. We geven hiernaast onze belangrijkste inzet weer.

39 Alles over sport. Definitie beweegvriendelijke omgeving (2020).

40 Motie: meer ruimte voor urban sports

Inzet

We continueren de uitvoering van de nota binnensportaccommodatiebeleid. We richten ons hierbinnen op kwalitatief goede en toegankelijke binnensportaccommodaties met een focus op spreiding, duurzaamheid, multifunctionaliteit en innovatie.

We analyseren als vervolg op de huidige nota buitensportaccommodatiebeleid (2018-2022) de huidige staat van de Nijmeegse buitensportaccommodaties en komen tot strategische keuzes en een PVA (inclusief financiën) voor de korte en lange termijn.

We verduurzamen onze gemeentelijke accommodaties en oriënteren ons op de wijze waarop we duurzaam gebruik kunnen realiseren. Daarvoor gaan we in overleg met partners en verenigingen om de gemeentelijke binnensportaccommodaties multifunctioneler in te richten en onderzoeken we op welke wijze we mogelijk kunnen komen tot (semi-) open sportparken. Wat uiteindelijk leidt tot medegebruik van de wijk/ buurt en/of andersoortig (maatschappelijke) partijen.

We gaan aan de slag met een analyse van het tarievenbeleid rondom buitensport. Het gaat daarbij specifiek over onze gemeentelijke buitensportaccommodaties. Dit kan leiden tot een nieuw en transparant tarievenbeleid.

Op basis van het kwalitatief afwegingskader hebben we in 2021 onderzoek gedaan naar de stand van zaken van ons voetbalareaal op het gebied van kwaliteit en capaciteit van de velden. Op basis van de resultaten maken we een meerjarenplan om te zorgen dat ons voetbalareaal in de stad op orde blijft en toekomstbestendig is. Dit meerjarenplan, inclusief de benodigde investeringen en onderhoudsmiddelen, wordt in 2022 aan de gemeenteraad voorgelegd.

We gaan aan de slag met de vervanging van twee oude gymzalen door één sportzaal (met behoud van het aantal zaaldelen). De nieuwbouwplannen voor BS Hidaya bieden een (natuurlijk) geschikt moment om nu de verouderde gymzalen aan de Marie Curiestraat en Heidebloemstraat 201 te vervangen door de nieuwbouw van een sportzaal (twee zaaldelen).

Op basis van de Omgevingsvisie werken we intern met diverse beleidsterreinen gezamenlijk aan een integraal uitvoeringsplan 'Groene, gezonde stad' welke onder andere ingaat op thema's die bij de inrichting van de openbare ruimte van belang zijn voor een gezonde leefomgeving, zoals ontmoeten, bewegen en spelen. Verder streven we er naar om sport en bewegen (een beweegvriendelijke omgeving) continu als vast onderdeel mee te nemen in de afwegingen van ruimtelijk beleid.

We blijven investeren in goede, bereikbare sportvoorzieningen in de buurt. We leveren vanuit Sport onze bijdrage in samenwerking met Publieke Gezondheid en Stadsbeheer om de mogelijkheden te onderzoeken om in elke wijk een vorm van een beweegroute te realiseren. Dit moet leiden tot een impuls aan een gezonde en beweegvriendelijke omgeving.

In Nijmegen Noord werken we aan een Urban Fit Track en een multifunctioneel sportveld en leveren we een bijdrage om op meerdere plekken in de stad centraal gelegen, groene speel, beweeg en ontmoetingsplekken te creëren (groene sociale knooppunten).

De groep jongeren die de stad gebruiken om urban sports te beoefenen wordt steeds groter. We willen in samenwerking met programma cultuur en (vertegenwoordigers van) deze groep onderzoeken wat ze nodig hebben en hoe wij ze hierin kunnen faciliteren.

3.6 Ambitie 5: Talentontwikkeling en topsport inspireert

In Nijmegen onderstrepen we dat breedtesport, talentontwikkeling, topsport en (top)sportevenementen onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en elkaar kunnen versterken. Breedtesport is de basis van waaruit talent wordt herkend en (door) ontwikkeld. Talenten kunnen mogelijk door-groeien naar topsporter, met een topsportstatus (conform criteria NOC*NSF). En (top)sportevenementen brengen sport en bewegen onder de aandacht, werken stimulerend en hebben economische en maatschappelijke impact. Door een juiste samenhang wordt de totale keten van sport en bewegen versterkt. In Nijmegen ligt het accent nadrukkelijk op de breedtesport en hebben we de ambitie om talentontwikkeling in de breedste zin van het woord te stimuleren en ondersteunen. Dat betekent niet dat er geen ruimte is voor topsport of sporten op hoog niveau. We kennen in Nijmegen diverse sporttakken (voetbal, hockey, volleybal) waarbinnen één of meer teams op het (één na) hoogste niveau actief zijn. Daarnaast kennen we enkele Nijmeegse toppers met goede (inter)nationale individuele en teamprestaties binnen onder meer atletiek, judo, turn- en zwemsport. En uiteraard hebben verenigingen ook (topsport)ambities. Uit de meest recente sportverenigingsmonitor (2020) blijkt dat een aantal verenigingen binnen hun

tak van sport ambities hebben op het gebied van topsport en/of het hoogste niveau (bijvoorbeeld vaste plek in de nationale top, mannen- en vrouwen-team op het hoogste niveau en/of als leverancier fungeren voor Papendal). We halen (top) sportevenementen naar Nijmegen, huisvesten met (gemeentelijke) sportaccommodaties diverse (inter)nationale topsporters, verenigingen en Regionale Talent Centra. Dit verstevigen we met de komst van de nieuwe sporthal in Noord, waar we trainingen en wedstrijd op nationaal niveau faciliteren. Kortom, we onderschrijven het belang van een omgeving waarin zowel de breedtesport, talentontwikkeling, topsport en (top)sportevenementen hand in hand samengaan om zoveel mogelijk (jeugdige) sporters te ondersteunen in de weg naar de eigen top. Met dit als uitgangspunt blijven we de koers van de afgelopen jaren volgen en formuleren we geen extra ambities en focus op het gebied van topsport. Topsport zien we in de eerste plaats als inspiratiebron en samenwerkingspartner voor de breedtesport waarbij talentontwikkeling de brug tussen beide vormt.

Focus op breedtesport met talentontwikkeling als de verbindende schakel richting topsport

Topsport en sporten op hoog niveau heeft een hoge maatschappelijke waarde⁴¹. Zoals een bron van inspiratie om (meer) te gaan bewegen.

Kinderen die dezelfde sport beoefenen als hun held, zien deze vaak als voorbeeld. Maar de topsport kan niet zonder de breedtesport, aangezien deze dient als kweekvijver⁴². In de praktijk is topsport, in tegenstelling tot breedtesport, maar voor een enkeling weggelegd. In Nijmegen richten we ons op de breedtesport, met een focus op talentontwikkeling in de breedste zin van het woord. Dat is ook de aanliegroute naar topsport. We bouwen daarmee voort op de reeds ingezette koers, met het uiteindelijke doel een omgeving te creëren waarbij ieder individu haar eigen sporttalent kan ontdekken en (door) ontwikkelen. Dit loopt uiteen van recreatief tot topsportniveau en alles wat daar tussenin ligt. Maar met onze focus en inzet kunnen we dit niet alleen. Dit vraagt om een verdere intensivering van de samenwerking tussen belanghebbende partijen en deze te verbinden aan elkaar. Het begint bij het in beweging krijgen van mensen, tot aan het ontdekken van sport- en beweegtalent om vervolgens te kunnen door ontwikkelen tot jouw eigen top. Hierbinnen ligt de gemeentelijke focus. De topsport en/of verenigingen en sporters op hoog niveau kunnen vervolgens weer als inspiratiebron fungeren.

Hoe gaan we hier met elkaar voor zorgen?

We stellen duidelijke kaders om onze rol en focus te bepalen. We hebben het daarmee over de volgende drie onderdelen.

41 Kenniscentrum sport & bewegen. Maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport (2020).
 42 Sportknowhowxl. Geen topsport zonder breedtesport.
 43 Sportief groot Worden. Sportief Groot Worden in Gelderland (2021).
 44 Topsport Gelderland. RTC Programma's.
 45 Sportcommunity Nijmegen. Sport Inspiratie Nijmegen.

In Nijmegen vormt talentontwikkeling de brug tussen top- en breedtesport. Hiervoor dient iedere inwoner de mogelijkheid te krijgen zichzelf te ontwikkelen naar de eigen top

1. Talentontwikkeling in Nijmegen

We omarmen gezamenlijk met onze partners het Gelders model voor talentontwikkeling en het daarbij behorende programma Sportief Groot Worden⁴³. Sportief Groot Worden gaat over het creëren van een optimale ontwikkelomgeving voor het eigen sport- en beweegtalent in de breedste zin van het woord. Dit geldt voor potentiële toppers, als ook voor degenen die zich wellicht minder snel ontwikkelen. Aan de hand van zeven stappen wordt de weg naar ieders top mogelijk gemaakt. We bakenen gezamenlijk met onze partners de rollen scherp af. Het testen en meten van beweegniveau en de sportvoorkeur vindt plaats binnen het basis- en voortgezet onderwijs. Hier ligt ook de primaire verantwoordelijkheid. De rol voor het gemeentelijk Sportbedrijf is ondersteunen en adviseren om vervolgens de kwaliteit van het bewegingsonderwijs te verhogen. In de wijk krijgen inwoners ook de kans om hun eigen talent verder te ontwikkelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld aan de

hand van (onbeperkt) wijkspporten. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan en zetten het breed motorisch opleiden structureel en gestructureerd in als basis. Zowel het onderwijs (vakleerkrachten) als de gemeente (buurtsportcoaches) nemen de verantwoordelijkheid voor de doorverwijzing naar passend sport- en beweegaanbod. Dit gebeurt op basis van de beweegtest, de voorkeur en de eigen waarneming. In samenwerking met onder andere Topsport Gelderland en de HAN dragen we zorg voor verenigingsondersteuning om kwalitatief sterke jeugdopleidingen te realiseren, met bijvoorbeeld clubkadercoaching (zie paragraaf 3.3. ambitie 2: vitale Nijmeegse sport- en beweegaanbieders). Tot slot bestaat er de mogelijkheid tot doorverwijzing naar regionale programma's, multisport programma's en/of topsportprogramma's om jeugdigen met aanleef en motivatie verder te ontwikkelen. Hiervoor worden onder andere Regionale Training Centra (RTC's) ingericht door de sportbonden.

In Nijmegen bieden we huisvesting aan diverse RTC's⁴⁴. De sportbonden, Topsport Gelderland en het NOC*NSF zijn primair verantwoordelijk voor de ondersteuning en begeleiding hiervan. Dit heeft onder andere betrekking op sportinhoudelijk en medische ondersteuning, status, financiële toelage en de combinatie van sport en onderwijs. Tot slot kunnen we als gemeente met de inzet van de buurtsportcoach talentontwikkeling verschillende vormen van ondersteuning goede programma's voor talentontwikkeling mogelijk, kwalitatief hoogwaardiger en veiliger maken.

2. Digitaal platform, sportcommunity Nijmegen

We kennen diverse sportprofessionals die in onze stad actief zijn op het gebied van de ontwikkeling van sporttalent. En zoals eerder aangegeven kennen we in Nijmegen meerdere sporttakken waarbinnen één of meerdere teams op het (één na) hoogste niveau actief zijn. Hier zit veel kennis en expertise waarbij

ze nog niet altijd van elkaar weten wie en op welke manier daar mee bezig is en hoe ze elkaar kunnen vinden, ondersteunen en versterken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een training val- en weerbaarheidstechnieken van de judo aan voetbal. Of een train de trainer workshop rondom loopvaardigheid van atletiek aan rugby. We zien en erkennen dat dit extra inspanning met zich meebrengt en willen de mooie en goede dingen die in onze stad gebeuren ondersteunen en kracht bij zetten. We constateren ook in toenemende mate de behoefte aan een digitaal platform om kennis met elkaar te delen. De eerste stappen zijn hierin gezet met een pilot rondom de komst van sportcommunity, het sportinspiratieplatform Nijmegen⁴⁵. Er zijn meerdere kansen om dit platform door te ontwikkelen. We zetten daarom in op het inspireren, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod en het duurzaam borgen van bestaande kennis en expertise. Denk bijvoorbeeld aan het delen van content rondom breed motorisch opleiden, maar ook voor wat betreft het zichtbaar maken van het diverse sport- en beweegaanbod in onze stad. Dit vraagt om een doorontwikkeling van het digitaal platform op weg naar een lange termijn samenwerking die een bijdrage levert aan de versteviging van de infrastructuur. Als gemeente oriënteren we ons gezamenlijk met de partners op wat daar voor nodig is en hebben we een faciliterende en verbindende rol.

3. De inspirerende kracht van sport

We koesteren onze talenten en topsporters en willen ze blijven eren en waarderen bij buitengewone prestaties. Topsport is een bron van inspiratie en fungeert als rolmodel c.q. ambassadeur om (jonge) sporters te enthousiasmeren, motiveren en inspireren. We leggen hierbinnen de focus op de relatie naar en de koppeling met de breedtesport, het onderwijs en het bedrijfsleven. De kracht van topsportverenigingen en/of verenigingen die actief zijn op hoog niveau kunnen een bijdrage leveren aan maatschappelijke kwesties en/of gemeentelijke beleidsdoelstellingen rondom sport, gezondheid, inclusie en participatie. Tot slot willen we de inspirerende kracht bijzetten op het gebied van sportevenementen, zoals de verschillende loopevenementen van de stichting Zevenheuvelen en/of de Vierdaagse. We gaan daarbij uit van het sportief DNA van onze stad (wandelen, hardlopen en fietsen) en sluiten aan bij daar waar de energie zit. Met het gemeentelijk Sportbedrijf richten we ons in de samenwerking met partners op de koppeling naar sportparticipatieprogramma's die aansluiten bij de overige ambities binnen bestaand beleid. Sportevenementen hebben een meerwaarde, maar zijn geen doel op zich. Ze geven een impuls aan de sport, versterken het sportief imago, zorgen voor verbinding en ontmoeting, maar geven onze inwoners bovenal een leuke ervaring.

Kortom, een sportevenement kan daarmee resulteren in een tijdelijke beleving en naamsbekendheid. Grote sportevenementen zorgen ook voor een positief beeld van Nijmegen, zowel bij de deelnemers, inwoners en eventueel bezoekers van buiten de stad. De stad kan hierdoor profiteren van de uitgaven die gedaan worden. Maar grote sportevenementen dagen ook uit tot samenwerking, zowel lokaal als regionaal. Om die reden werken we met Gelderse steden en lokale partners samen in het kader van de Evenementenstrategie Gelrestad. Met als doel om de maatschappelijke en economische impact te vergroten in heel Gelderland. Tegelijkertijd zoeken we intern de samenwerking met Economische Zaken om de meerwaarde van sportevenementen te onderzoeken in relatie tot de citymarketing van onze stad. Zeker waar het gaat om beeldbepalende evenementen. Momenteel hanteren we daarvoor de thermometer topsportevenementen waarbij aan de hand van een 14-tal criteria de waarde voor sport en de stad wordt bepaald. De financiering van (top)sportevenementen vindt plaats via het subsidiebudget van Sport. Voor substantiële bedragen, vaak in samenwerking met de provincie, wenden wij ons tot de raad. We geven hiernaast onze belangrijkste inzet weer.

⁴⁵ Sportcommunity Nijmegen. Sport Inspiratie Nijmegen.
⁴⁶ Motie: Doe mij een toppertje.

INZET

We faciliteren breedtesport en stimuleren talentontwikkeling met de inzet van de buurtsportcoach talentontwikkeling via het Gelders model voor talentontwikkeling en bijbehorend programma Sportief Groot Worden. Daarmee continueren we onze inzet en stimuleren we de samenwerking tussen en met sport- en beweegaanbieders rondom talentontwikkeling in onze stad.

We blijven in samenwerking met Topsport Gelderland en verschillende sport- en beweegaanbieders Talent Kids Academie organiseren. Dit betreft een naschools beweegprogramma voor kinderen in de leeftijd van acht t/m twaalf jaar die extra willen bewegen, beter willen worden en/of uitgedaagd willen worden.

De sportvereniging, nationale sportbonden, Topsport Gelderland en NOC*NSF zijn primair verantwoordelijk voor de ondersteuning, het begeleiden en faciliteren van individuen en/of verenigingen met topsportambities of topsportprestaties. We oriënteren ons vanuit de gemeente Nijmegen tegelijkertijd op de behoefte van sportverenigingen aan een (start)subsidie voor hun topsportambities en/of sporten op hoog niveau⁴⁶. Het duurzaam karakter is hierbij leidend (bijvoorbeeld het inkopen van professionele kennis/ondersteuning).

We zetten actief in op het inspireren, het bij elkaar brengen van vraag en aanbod en het duurzaam borgen van bestaande kennis en expertise. We oriënteren ons hierbij gezamenlijk met lokale en provinciale partners op wat daarvoor nodig is.

We zijn trots op onze toppers, koesteren dit, blijven dit uitdragen en waarderen. Dit gebeurt bijvoorbeeld via de Avond van de Nijmeegse Sport alsmede via inzet van platforms en/of (gemeentelijke) communicatiekanalen.

We oriënteren ons in samenwerking met Topsport Gelderland om de inspirerende kracht van sport verder uit te bouwen zoals 'Toppers bij jou op school' en zoeken daarin, naast de sport- en beweegsector en het onderwijs, de koppeling naar het bedrijfsleven.

In samenwerking met topsportverenigingen en/of verenigingen op het hoogste amateurniveau oriënteren we ons op de doorontwikkeling van mogelijkheden tot het vormen van een netwerk om gezamenlijk initiatieven te ontplooiën die een bijdrage leveren aan Nijmegen als sport- en beweegstad.

4 Strategiebepaling

Op basis van de uitgangspunten en gestelde ambities bieden we de mogelijkheid om iedere inwoner van onze stad een leven lang met plezier te laten sporten en bewegen. Maar dit vraagt binnen het complexe en veelzijdige sport- en bewegennetwerk om een integrale aanpak, met duidelijke rollen en de inzet van (erkende) sport- en beweeginterventies. Door lerend te evalueren geven we onszelf en onze partners handvaten om bij te sturen daar waar nodig.

4.1 Samenwerkingskracht

Samenwerking is de sleutel tot succes. In Nijmegen zijn veel netwerken en samenwerkingsverbanden actief die sporten en bewegen dagelijks mogelijk maken voor al onze inwoners. Als gemeente voelen we ons betrokken en willen we hieraan bijdragen. Uiteraard vraagt dit om samenwerking op bestuurlijk, beleidsmatig, maar bovenal ook op uitvoerend niveau. We dienen hierbij continu gezamenlijk onze rollen af te bakenen. Vanuit de gemeente hebben we verschillende rollen. Hiervoor oriënteren we ons altijd op welke rol we willen en kunnen vervullen in relatie tot de beleidsdoelstellingen rondom sport en bewegen. Uiteraard kijken we daarbij naar de consequenties, financiën en

wat dit betekent voor de uitvoering. Dit alles zetten we kracht bij met personele en financiële inzet, onderzoek en monitoring. We zijn een stimulerende gemeente die enthousiasmeert, motiveert en aanmoedigt om partijen in onze stad een positieve bijdrage te laten leveren aan een positieve gezondheid en een leven lang met plezier laten sporten en bewegen.

4.2 Basis, wijk- en overstijgend pakket

Om het sport- en beweeggedrag te kunnen maximaliseren, is eerder vastgesteld dat er een juiste balans tussen de drie uitgangspunten (hardware, software, orgware) moet zijn. Per wijk, buurt of gebied kunnen de lokale opgaven echter verschillen. Specifieke interventies en maatwerk is wenselijk en noodzakelijk. Gebieds- en wijkgericht werken is de basis waarbij het vertrekpunt de samenwerking en kracht op lokaal niveau is. Vanuit programma Sport sluiten we met onze ambities aan bij de stadsdeelagenda's, preventieprogramma's en het wijkgerichte werken in de sterke sociale basis, zoals wordt beschreven in de gemeentelijke Visienota 'Samen sterker, samen sterk'. Dit doen we gezamenlijk met de partners en inwoners zodat we toewerken naar een overzichtelijke en toegankelijke basis voor iedere inwoner.

Het wijkgericht werken, de hulp- en ondersteuningsvraagstukken signaleren en de stimulering

en toeleiding naar structureel sporten en bewegen blijft de komende jaren centraal staan. Om vanuit Sport met onze personele inzet via het gemeentelijk Sportbedrijf meer focus, duidelijkheid en structuur te bieden werken we de komende jaren middels een drietal pakketten:

- het basispakket
- het wijkpakket en
- het overstijgend pakket.

Met de aanpak van de verschillende pakketten willen we (nog) beter aan sluiten bij de leefwereld van onze inwoners. Het basispakket bestaat uit algemene interventies/ondersteuning die wij in alle stadsdelen aanbieden en/of uitvoeren, ongeacht de lokale opgave. Het wijkpakket omvat het zogenaamde maatwerk (bovenop het basispakket) én vindt haar aansluiting bij de stadsdeelprogrammering en het wijkgericht werken. Het wijkpakket is aan de voorkant daarmee niet uitgekristalliseerd en wordt per gebied in overleg met de partners, en waar mogelijk gebaseerd op data⁴⁷, samengesteld en uitgevoerd. De uitvoering sluit daarmee aan op de lokale opgaven die per wijk, buurt en/of gebied kunnen verschillen. Tot slot richt het overstijgend pakket zich tot interventies waar de reikwijdte, het bereik of de doelgroep gebied overstijgend is. Er wordt in de basis uitgegaan van de volgende pakketten met bijbehorende ondersteuning, doch niet limitatief.

⁴⁷ Het gaat hierbij onder andere om de stads- en wijkmonitor, de gezondheidsmonitor van de GGD, de sportverenigingsmonitor (onderzoek en statistiek) en uiteraard de trends en ontwikkelingen die zowel landelijk, regionaal als lokaal van invloed zijn op de sport- en beweegsector.

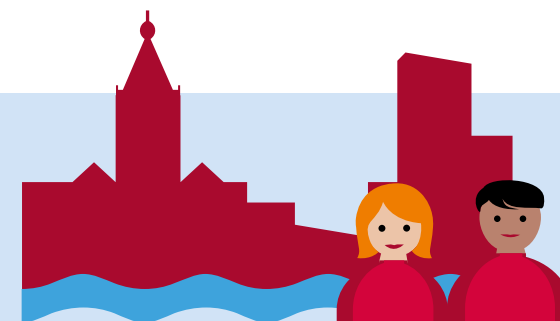
Basispakket

Binnen het basispakket vallen taken en werkzaamheden die we vanuit het gemeentelijk Sportbedrijf structureel uitvoeren zoals het verkrijgen van inzicht in de beweeg-, zwem-, en fietsparticipatie. Hiermee bepalen we de inzet van (erkende) sport- en beweeginterventies. We voeren beweegadviesgesprekken in de toeleiding naar (structureel) sport- en beweegaanbod. We ondersteunen overal en creëren waar nodig pedagogisch verantwoord sport- en beweegaanbod (gericht op inclusie, pedagogiek en cultuur) en stimuleren het gebruik van de openbare ruimte. Tot slot gaat het om profilering, communicatie en inzet rondom evenementen en initiatieven als de Nationale Sportweek.

Wijkpakket

Binnen het wijkpakket analyseren we de specifieke behoeften en problematieken in de wijk (bijvoorbeeld rondom de doelgroep met de grootste sport- en/of beweegachterstand, eenzaamheid en/of overgewicht). Als sport en bewegen een bijdrage kan leveren aan de wijk, zetten we hier sport- en beweeginterventies voor in. Dit kan zowel preventief als curatief. Verenigingen in de wijk kunnen hier in bepaalde gevallen ook een bijdrage aan leveren door bv. specifiek aanbod te ontwikkelen. De wijkgerichte aanpak vertaalt zich daarmee door in onze verenigingsondersteuning wat kan betekenen dat we in de ene wijk meer personele en/of financiële inzet plegen dan in de andere wijk.

Overstijgend pakket

Binnen het overstijgend pakket gaan we in de basis uit van een gebiedsoverstijgende aanpak. De stadsbrede buurtsportcoach of sportconsulent is hier vanuit het gemeentelijk Sportbedrijf voor verantwoordelijk. In samenwerking en afstemming met de lokale gebiedsteams bepalen we vervolgens welke stadsdelen we intensief betrekken in de uitvoering. In de praktijk focussen we ons daarmee niet op één wijk of stadsdeel, maar richten we ons juist op daar waar de behoefte bestaat. Een voorbeeld hiervan is het fietsproject voor kinderen die niet fietsvaardig zijn. Dit vond plaats in Dukenburg, maar georganiseerd vanuit een gebiedsoverstijgende aanpak en daarmee toegankelijk voor de hele stad.

4.3 Sport- en beweeginterventies

In Nederland zijn veel verschillende interventies die een bijdrage kunnen leveren aan de ambities en doelen op het gebied van sporten en bewegen. Interventies worden beoordeeld via een erkenningstraject, wat duidelijk maakt of een interventie goed beschreven, onderbouwd en/of effectief is. Een erkende sport- en beweeginterventie geeft dus nadrukkelijk aan wat werkt en voor wie⁴⁸. Maar daarnaast zijn er ook interventies die in de praktijk goed lopen maar die nog niet door een landelijk orgaan zijn erkend. Op basis van bestaande erkende interventies en in de praktijk goed werkende sport- en beweeginterventies laden we vanuit programma Sport een menukaart aan interventies per doelgroep/meerdere doelgroepen op. Vervolgens zijn we in staat om met onze inzet en ondersteuning vanuit de verschillende pakketten in samenwerking met partners (erkende) sport- en beweeginterventies te raadplegen die aansluiting vinden bij de (lokale) wensen en behoeften.

4.4 Uitvoeringsagenda

Deze sport- en beweegnota biedt de kaders voor de uitvoering. We benoemen bewust niet alle activiteiten, op wie deze zijn gericht en wat het uiteindelijke resultaat moet zijn. Per ambitie hebben we wel aangegeven wat onze belangrijkste (nieuwe) inzet zal zijn. Bij de vaststelling van deze beleidslijnen vertalen we vervolgens per ambitie de (algemene) beleidsdoelstellingen naar specifieke uitvoeringsdoelstellingen. In een beknopte uitvoeringsagenda presenteren we een set van concrete activiteiten met de hoogste urgentie/noodzaak waar we de komende jaren, al dan niet gefaseerd, op in gaan zetten. We nemen dit vervolgens mee in de jaarplannen van het gemeentelijk Sportbedrijf die we afstemmen met onze partners.

4.5 Monitoring en evaluatie

We willen het (maatschappelijk) effect en de doelmatigheid kunnen meten. Hiervoor hanteren we indicatoren die de voortgang op de gestelde ambities beschrijven. Enerzijds om de middelen te legitimeren, anderzijds om te kunnen beoordelen of we gezamenlijk met onze partners het juiste doen. Op basis van de doelenboom sport leggen we via de reguliere voortgangrapportages zowel financieel als inhoudelijk verantwoording af over de voortgang op de gestelde ambities en doelen. Met betrekking tot de uitvoering van beleid blijven

we daarnaast, om de voortgang inzichtelijk te maken, gezamenlijk met onze partners werken volgens de PDCA cyclus. In de combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve data wordt duidelijk hoe we ervoor staan en waarop we eventueel moeten bijsturen. Bij vaststelling van beleid willen we gezamenlijk met onze kennispartner(s) het lerend evalueren verkennen en mogelijk vormgeven. Kortom, het inrichten van een proces waarbij we voortdurend evalueren. Dit continu doorlopend proces maakt het mogelijk dat we de opgedane kennis gebruiken voor de uitvoering en verdere beleidsontwikkeling.

4.6 Indicatoren en cijfers die we volgen

De indicatoren zijn meetbare gegevens die de voortgang op de gestelde ambities/doelen beschrijven. Om ervoor te zorgen dat de indicatoren aansluiting blijven vinden bij waar we als gemeente op sturen (vastgesteld beleid) stellen we de volgende indicatoren, vooruitlopend op de nieuwe bestuursperiode, voor. Met de nieuwe bestuursperiode wordt namelijk gemeentebreed de doelenboom en bijbehorende indicatoren waar nodig herijkt en geherformuleerd. Mochten we op basis hiervan de indicatoren heroverwegen, dan komen we daar bij de raad op terug. Indicatoren geven zicht op het gewenste maatschappelijke effect. In hoeverre dit bereikt wordt, is veelal afhankelijk

van meerdere factoren en zeker niet alleen van gemeentelijk beleid. Er worden daarom bewust geen streefcijfers gehanteerd. Met onderstaande indicatoren willen we aan de hand van tijdreeksen aantonen op welke wijze deze zich ontwikkelen. Daarmee geven ze indicaties voor de bijdrage van het gemeentelijk beleid aan die ontwikkeling. En nodigt daarmee uit tot (bij)sturing. Verschillende indicatoren worden één keer in de twee of vier jaar gemeten bijvoorbeeld via de gezondheidsmonitor van de GGD (kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen), de stads- en wijkmonitor, de sportverenigingsmonitor en/of informatie via Topsport Gelderland.

48 Kenniscentrum sport & bewegen. Interventies.

Nijmegen, een inclusieve sport- en bewegestad	Vitale Nijmeegse sport- en beweegaanbieders	De Nijmeegse jeugd is sportief en vaardig	Beweegvriendelijke inrichting van Nijmegen	Talentontwikkeling en topsport inspireert
% inwoners dat lid is van een sportvereniging/sportaanbieder	% verenigingen met een stabiel of stijgend aantal leden	% inwoners dat lid is van een sportvereniging/sportaanbieder	Gebruikerservaringen gemeentelijke binnensportaccommodaties	Ervaringen Gelders model voor talentontwikkeling / Sportief Groot Worden
% inwoners dat buiten sportvereniging en commerciële sportaanbieders om aan sport doet	% verenigingen dat tevreden is over (de kwaliteit en bezetting) het kader	% inwoners dat buiten sportvereniging en commerciële sportaanbieders om aan sport doet	Gebruikerservaringen gemeentelijke buitensportaccommodaties	Sportevenementen met een (inter)nationale en/of stedelijke uitstraling waar de gemeente Nijmegen in participeert
% inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	% verenigingen dat tevreden is over de bezetting van het bestuur	% inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	% inwoners dat tevreden is over het sport- en beweegaanbod in de stad	Sportstimuleringsactiviteiten/ interventies door gemeentelijk Sportbedrijf in samenwerking met partners
Sportstimuleringsactiviteiten/ interventies door gemeentelijk Sportbedrijf in samenwerking met partners	% verenigingen waar de financiële situatie gezond, niet gezond of niet ongezond is	Aantallen afsluiting basisschoolperiode met minimaal zwemdiploma A	% inwoners dat tevreden is over het sport- en beweegaanbod in de wijk/buurt	
	% verenigingen dat aandacht besteed aan maatschappelijke thema's	Sportstimuleringsactiviteiten/ interventies door gemeentelijk Sportbedrijf in samenwerking met partners	% inwoners tevreden over de inrichting van de openbare ruimte als stimulerende sport- en/of beweegomgeving	
			Aantal (nieuwe) beweegroutes	
			Aantal (nieuwe) sociale knooppunten	
			Aantal (nieuwe) initiatieven die een bijdrage leveren aan de inrichting van een beweegvriendelijk Nijmegen	

5 Financieel kader

Inwoners van Nijmegen in beweging krijgen en houden is een uitdagende opgave. Om onze ambities te realiseren moeten we in ieder geval de komende jaren de fysieke basis in stand en op orde houden. We hebben fantastische sportfaciliteiten, maar we hebben ook de zorg c.q. verantwoordelijkheid voor het toezicht op en het in stand houden van het onderhoud, de kwaliteit en de veiligheid van de gemeentelijke sportaccommodaties. Het grootste gedeelte van het budget van programma sport gaat naar de hardware: het bouwen, onderhouden en beheren van de gemeentelijke sportaccommodaties. Het restant van het budget van programma sport gaat naar sportbeleid en activering om de sport- en beweegdeelname onder de Nijmegenaren te verhogen. Primair leggen we in dit hoofdstuk op hoofdlijnen de koppeling tussen de ambities op inhoud en financiën.

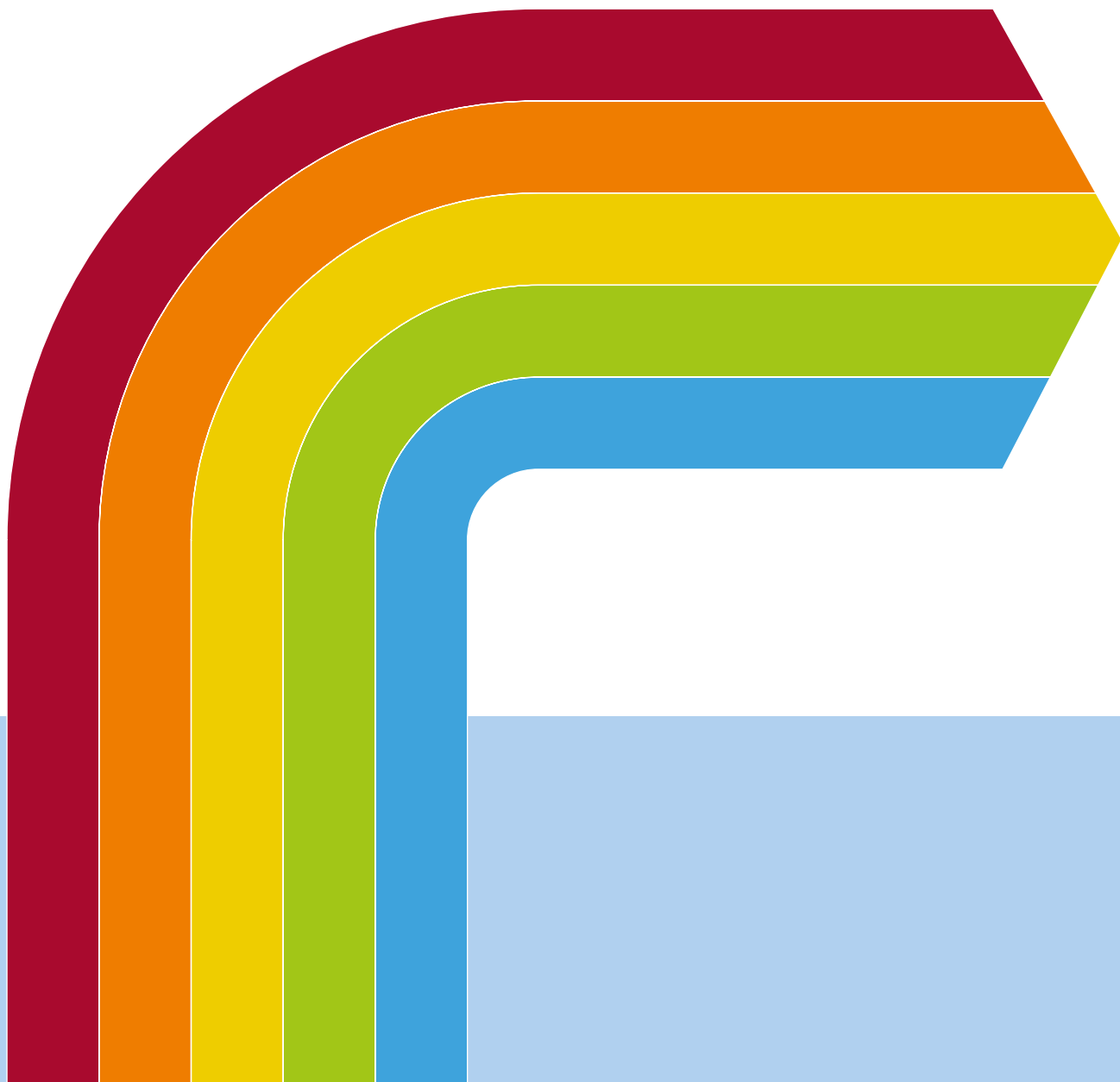
1. Planning en Control cyclus

In eerste instantie gaan we aan de slag binnen de bestaande programmabegroting van Sport. We hebben hierbinnen de bewegingsvrijheid om bijvoorbeeld programmamiddelen om te zetten naar uitvoeringskosten (en vice versa), het structurele subsidiebudget aan de hand van gewijzigde beleidsregels op een andere manier in te zetten of aan de slag te gaan met verschillende pilots binnen één van onze ambities. Maar we verwachten dat de nieuwe ambities niet allemaal (structureel) binnen de bestaande programmabegroting van Sport gerealiseerd kunnen worden. Daarvoor zijn mogelijk extra (structurele) financiële middelen nodig. De reguliere P&C cyclus is het instrument om hier concreet invulling aan te geven. De inhoudelijke ambities vertalen we naar het koersdocument om vervolgens de daaraan gekoppelde financiële investeringsclaim op te laden via de stadsbegroting. Na toekenning en vaststelling van de claim door de raad nemen we de extra financiële middelen op in de programmabegroting van Sport om verdere invulling te geven aan de uitvoering van beleid. Via de reguliere voortgangsmonitoren informeren we over de voortgang van de stadsbegroting in het lopende jaar én eventuele wijziging(en) daarop. De stadsrekening is tot slot het jaarverslag, waarin we verantwoording afleggen over de uitvoering en laten zien of onze inzet is geslaagd en of het nodig is om bij te sturen.

2. Subsidies programma Sport

Gemeentelijke sportaccommodaties worden beschikbaar gesteld tegen een niet-kostendekkend tarief, wat als indirecte subsidie gezien kan worden. Daarnaast verstrekken we als gemeente directe sport- en beweegsubsidies, conform de huidige beleidsregels, waar sportverenigingen en sportorganisaties een beroep op kunnen doen. Voor de komende jaren stellen wij de directe subsidies wederom beschikbaar. De subsidies dienen echter expliciet gekoppeld te zijn aan de beleidsdoelen. Dit betekent concreet dat na het vaststellen van deze beleidsnota de relatie tussen de beleidsdoelstellingen en subsidies opnieuw wordt geanalyseerd. Wanneer uit de analyse blijkt dat de huidige beleidsregels onvoldoende aansluiten bij onze ambities en doelstellingen, zal er een herijking van de beleidsregels plaatsvinden.

6 Bijlage

Nijmegen